

Nota van Antwoord

Zienswijzen ontwerp Toetsingskader windenergie Reijerscop

10-12-2024

Zaaknummer: Z/24/072374

1. Inleiding

Vanaf 8 oktober tot en met 5 november lag het ontwerp Toetsingskader windenergie Reijerscop (Toetsingskader) ter inzage. In deze periode kwamen er in totaal 39 zienswijzen binnen bij de gemeente.

Wat opviel is dat er een aantal zaken opnieuw aan de orde kwamen, waarover tijdens het gebiedsproces al uitgebreid is gesproken. Zo is er opnieuw opgeroepen om geen windturbines te plaatsen in de polder Reijerscop. Ook waren er zienswijzen over zaken die pas bij de vergunningsaanvraag behandeld worden, zoals bijvoorbeeld metingen voor geluid.

Alle zienswijzen zijn gelezen en goed bekeken. Waarbij begrip is voor de vragen en onzekerheden die leven, met name bij de directe omwonenden.

Door de indieners is veel tijd en energie gestoken in de zienswijzen. Op iedere zienswijze is een zorgvuldige reactie gegeven en eventueel een nadere uitleg. En wanneer nodig zijn zaken uitgezocht om tot een goede beantwoording te komen. In een aantal gevallen is de tekst in het ontwerp Toetsingskader aangepast. In deze Nota van Antwoord staat per onderwerp of het Toetsingskader wel of niet is aangepast en ook wat deze aanpassing dan inhoudt.

Daarnaast treft u, als de indiener dit heeft ingevuld, zijn/haar postcode in hoofdstuk 2. Hierdoor is duidelijk of deze afkomstig was van een directe buur of van elders. De wethouder heeft aangegeven dat zienswijzen van directe burens zwaarder zouden wegen bij aanpassingen van het Toetsingskader. Dit was tijdens de bewonersavond op 7 oktober. Bij de beoordeling van de ingediende zienswijzen is hierop gelet.

2. Overzicht zienswijzen

Tabel 1: Directe buur*: Op basis van de postcode en begrenzing startnotitie gebiedsproces windenergie Reijerscop. Hier kunnen geen rechten aan ontleend worden.

Zienswijze	Organisatie/bedrijf/vereniging/Bewoner(s)	Postcode	Directe buur*
1	Bewoner(s)	3481LG	Ja
2	Bewoner(s)	3454HX	Ja
3	Bewoner(s)	3417GP	
4	Bewoner(s)	3417BW	Ja
5	Bewoner(s)		
6	Bewoner(s)	3417BR	Ja
7	Bewoner(s)		
8	Bewoner(s)	3481LD	Ja
9	Bewoner(s)	3481XS	
10	Bewoner(s)	3417BW	Ja
11	Bewoner(s)	3481LG	Ja
12	Vereniging Samen voor Reijerscop		
13	Bewoner(s)	3481LG	Ja
14	Bewoner(s)		
15	Bewoner(s)		
16	Bewoner(s)	3481LG	Ja
17	Bewoner(s)	3481LD	Ja
18	Bewoner(s)	3481LD	Ja
19	Bewoner(s)	3481LD	Ja
20	Bewoner(s)	3481LD	Ja
21	Bewoner(s)	3481LG	Ja
22	Bewoner(s)	3417BW	Ja
23	Bewoner(s)	3481LG	Ja
24	Bewoner(s)	3481LD	Ja
25	Bewoner(s)	3481CS	
26	Bewoner(s)		
27	Bewoner(s)	3481LD	Ja
28	Bewoner(s)	3481LE	Ja
29	Bewoner(s)	3481LE	Ja
30	Natuur en Milieufederatie Utrecht		
31	Bewoner(s)		
32	LTO		
33	Woerden Energie		
34	Bewoner(s)		
35	Bewoner(s)	3481LE	Ja
36	Bewoner(s)	3481LE	Ja
37	Eneco		
38	Provincie Utrecht		
39	Bewoner(s)	3454HX	Ja

3. Zienswijzen

Zienswijze 1

Zienswijze van een directe buur.

1.1 Zienswijze

Oproep om de opwek te laten bij 2-3 windturbines, want: dit beperkt de overlast en over 11 jaar zijn de huidige windturbines achterhaald en wordt er anders tegen de energietransitie aangekeken. Daarom graag niet meer vergunnen dan noodzakelijk.

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Dat kan alleen met 2 grote of 3 minder grote windturbines. Mocht de gemeenteraad besluiten om meer dan de voorgestelde 44 GWh/jaar mogelijk te maken, dan zijn er binnen de technische ruimte in Reijerscop in ieder geval niet meer dan 5 windturbines mogelijk. Met technische ruimte wordt bedoeld: het gebied waar de windturbines kunnen komen.

Conclusie zienswijze 1

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 2

Zienswijze van een directe buur.

2.1 Zienswijze

Oproep om de landbouwfunctie in het toetsingskader te benoemen bij de eisen en wensen, zodat de plaatsing van windturbines ook de landbouw ten goede komt. Omdat de landbouw degene is die gebied moet inleveren voor het plaatsen van windturbines.

Reactie gemeente

De landbouwfunctie staat in het Toetsingskader genoemd onder Hoofdstuk 6a - Combinatie met andere thema's. Eigenaren van landbouwgrond waar windturbines komen, ontvangen hiervoor een redelijke vergoeding. Ook andere grondeigenaren en pachters die bereid zijn hun grond beschikbaar te stellen voor windturbines (binnen de technische ruimte) kunnen hiervan profiteren. Dat kan de landbouwfuncties ten goede komen. De gemeente wil dit niet bepalen, maar alleen de voorwaarden opstellen.

2.2 Zienswijze

Het maatschappelijk besteden van gelden afkomstig uit de molen is niet wenselijk. Hiermee wekt de gemeente Woerden de schijn financieel gebaat te zijn bij de plaatsing van de molens. Als er dan toch gelden zijn die maatschappelijk besteed worden, deze alleen ten behoeve moeten zijn van de inwoners van Reijerscop.

Reactie gemeente

Door goede afspraken wil de gemeente zorgen dat de sociale grondvergoeding gedeeld wordt met andere grondeigenaren in het gebied waar de windturbines kunnen komen (de technische ruimte). Een omwonendenregeling is bedoeld voor de directe burens buiten dat gebied. Daarnaast is het, volgens de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land, normaal om een deel van de opbrengsten van windturbines in te zetten voor een omgevingsfonds. Dit fonds wordt dan gebruikt voor maatschappelijke doelen. Deze stelt de gemeente niet vast. Maar deze maatschappelijke doelen kunnen wel aansluiten bij doelen van de gemeente, zoals bevorderen van sociale samenhang, betere leefomgeving en sociale voorzieningen.

Conclusie zienswijze 2

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 3

3.1 Zienswijze

De bewoner is van mening dat hij onder de kwalificatie 'directe burens' valt, maar dit nu niet is en niet zo is meegenomen in het proces. Ook is de communicatie over het proces onvoldoende belicht voor de inwoners van Montfoort.

Reactie gemeente

De grens voor direct omwonenden is de Mastwijkerdijk. Alle bewoners ten noorden van de Mastwijkerdijk worden gezien als direct omwonenden. Bij deze keuze is onder andere rekening gehouden met:

- Kans op vrij uitzicht op de windturbines;
- Afstand tot de windturbines;
- Natuurlijke begrenzing van groepen betrokkenen door bijvoorbeeld de snelweg en bovengenoemde wegen.

Dit is ook te zien in figuur 2 van het Toetsingskader, met de directe burens die actief benaderd zijn door de gemeente Woerden. Uw woning valt daarbuiten. Daardoor bent u minder direct betrokken bij het gebiedsproces van de gemeente Woerden. Voor het vervolgproces zal de gemeente nadere afspraken maken met de gemeente Montfoort. De gekozen initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het komend participatieproces en nadere keuzes inzake de betrokkenen.

Conclusie zienswijze 3

In de tabel boven figuur 2 in het Toetsingskader, hoofdstuk 7 is ter verduidelijking aangepast: bij de N228 gaat het om het gebied ten oosten van Achthoven. De begrenzing blijft hetzelfde, zie figuur 2 die niet aangepast is.

Zienswijze 4

Zienswijze van een directe buur.

4.1 Zienswijze

Oproep tot plaatsing van de windturbines op 1.000 meter afstand i.p.v. 750 meter afstand tot woningen, vanwege onder andere ervaringen met windpark Meeden waar bewoners op 900m met ernstige overlast kampten.

Reactie gemeente

In het ontwerpbesluit voor nieuwe rijksnormen is een strengere geluidsnorm (standaard 45 dB Lden en 39 dB Lnight) en een norm voor tonaal (brommend) geluid opgenomen. Deze normen worden in Woerden ook gebruikt. Hiermee volgt de gemeente het (ontwerp)rijksbesluit voor landelijke (geluids)normen en de argumentatie in de planMER voor de windturbinebepalingen uit 2022. In dat planMER geeft het rijk aan dat het onvermijdelijk is dat er in Nederland woningen zijn waar geluidsoverlast door windturbines optreedt. Er is bij deze normstelling op landelijke schaal een afweging gemaakt tussen de tegenstrijdige belangen van individuele omwonenden van windturbines en de noodzaak van een energietransitie waarbij windenergie een rol speelt. Verwacht wordt dat de landelijke windturbinebepalingen juli 2025 gepubliceerd worden. De bewoners in Meeden hadden vooral last van tonaal geluid. Daar zou nu een landelijke norm voor komen. Mocht dat niet gebeuren, dan zal de gemeente zelf zo'n norm opstellen volgens de 5 dB toeslag regel (zie hoofdstuk 5a ii in het Toetsingskader).

De gemeente Woerden hanteert een extra handhavingsnorm voor momentaan geluid, waardoor de initiatiefnemer nu verplicht wordt om meetgegevens aan te leveren. (Zie Toetsingskader hoofdstuk 5a iii). Hierdoor is het mogelijk om op te treden bij fouten in de constructie en teveel geluidsdruk. Als afstandsnorm kiest het Rijk voor een afstand van twee keer de tiphoogte van een windturbine tot een woning (rond de 500 meter in dit geval). Deze afstand was al door de gemeente bepaald in de voorwaarde van ongeveer 500 meter als minimale afstand tussen windturbines en woningen (zie Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021).

In het Toetsingskader gebruiken we een extra uitgangspunt dat de afstand van alle windturbines tot alle woningen, binnen de 800m afstand van een opstelling, optimaliseert. Alle scenario's uit het gebiedsproces voldoen hieraan. We hopen dat dit leidt tot een gemiddelde afstand van minimaal 750 meter tussen windturbines en woningen, binnen de technische ruimte. Daarbij kunnen individuele woningen afwijken van dat gemiddelde, binnen de nieuwe afstandsnorm van het Rijk. Er is hierover nadere uitleg gegeven in het Toetsingskader. Dit uitgangspunt voorkomt dat grondeigenaren de windturbines zo ver mogelijk van hun eigen woning plaatsen, waardoor ze juist dichterbij andere woningen komen.

4.2 Zienswijze

Het jaargemiddelde geluidsniveau gedurende de dag, avond en nachtperiode is 45 dB Lden. De standaardwaarde voor de nachtperiode bedraagt 39 dB Lnight en voor tonaal geluid geldt een toeslag van 5 dB op het jaargemiddelde geluidniveau Lden. De gemeente hanteert jaargemiddelden, wat betekent dat er op momenten veel meer geluid mag zijn mits het gemiddelde over een jaar maar gehaald wordt. De bewoner wenst geen geluid en dat de windturbines niet hoorbaar zijn. De bewoner wil een nulmeting over langere periode op de gevel vooraf, zodat er later duidelijk is wat de daadwerkelijke geluidstoename is.

Reactie gemeente

De gemeente kan niet garanderen dat de windturbines nooit hoorbaar zijn. De gemeente volgt de landelijke geluidsnormen, wanneer die vanaf juli 2025 definitief worden. Dat is nu als randvoorwaarde benoemd. Die gebruiken inderdaad een gewogen gemiddelde, waarbij geluid in de avond en in de nacht een zwaarder gewicht krijgen. Er is ook een handhavingsnorm opgenomen voor maximaal momentaan geluid. Hierdoor kan er snel gehandhaafd worden na een klacht.

De vraag naar een nulmeting is begrijpelijk. Een nulmeting voor geluid blijkt niet zinvol in de situatie van Reijerscop omdat deze niet betrouwbaar genoeg is. Het geluid van de windturbines valt weg in de onnauwkeurigheidsmarges van deze geluidmetingen (zie ook de Nota Reikwijdte en Detailniveau bij de MER voor windpark Rijnenburg). Maar met een aanpassing in het Toetsingskader vragen we de initiatiefnemer bij het (concept-)projectplan aan te geven waarvoor een nulmeting wordt gedaan. Het college toetst het projectplan en zorgt eventueel voor strengere aanpassingen hiervan.

4.3 Zienswijze

Tonaal geluid en trillingen is onvoldoende geborgd in het Toetsingskader.

Reactie gemeente

Tonaal geluid wordt nu expliciet als randvoorwaarde benoemd.

Trillingen spelen vooral een rol binnen honderd meter afstand, blijkt uit onderzoek van Deltares voor waterschappen bij onder andere een windturbine bij Waddinxveen. Deze spelen geen belangrijke rol bij de genoemde minimale afstanden tot woningen. Het rijksbeleid heeft hier dan ook geen specifieke eisen aan gesteld. Behalve dan standaard technische eisen, zoals aan technische installaties. Voor de situatie in Reijerscop ziet de gemeente dus geen aanleiding tot het opstellen van kaders voor trillingen, anders dan wat bij de vergunningverlening kan spelen bij de aanleg. Dat wordt dan in de vergunning opgenomen.

In het Toetsingskader komt te staan dat we aansluiten bij de nieuwe geluidsnormen van het Rijk als randvoorwaarde (eis). En dat we de eis voor tonaal geluid opnemen in de omgevingsvergunning als het Rijk definitief anders besluit en geen norm voor tonaal geluid vaststelt.

4.4 Zienswijze

De bewoner wil vooraf weten welke bedragen er met de omwonendenregeling gemoeid zijn.

Reactie gemeente

Dit is niet op voorhand aan te geven. De hoeveelheid geld in een omgevingsfonds hangt af van de winst die een initiatiefnemer kan maken en van de afspraken met de omwonenden tijdens het participatieproces. Hierin maakt de initiatiefnemer keuzes die de gemeente toetst aan de hand van de gehele set van uitgangspunten waarmee de initiatiefnemer een projectplan opstelt.

4.5 Zienswijze

De bewoner vraagt hoe de gemeente omgaat met waardevermindering van de huizen.

Reactie gemeente

Het is mogelijk dat huizen iets minder waard worden als gevolg van de plaatsing van windturbines. Dat is een van de redenen dat de gemeente wil dat omwonenden mee kunnen profiteren van een windpark, bijvoorbeeld middels een omgevingsfonds.

Er zijn ook landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. De gemeente verwijst naar de website www.iplo.nl, de handreiking Nadeelcompensatie Omgevingswet en afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Daarin is 4% eigen risico vastgesteld voor een "normaal maatschappelijk risico" en een overgangsregeling.

Na het vaststellen van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning bestaat de mogelijkheid om een aanvraag tot nadeelcompensatie bij de gemeente in te dienen. Als gemeente zullen we dit verzoek conform ons beleid behandelen en zal door een onafhankelijk adviseur naar de aanvraag gekeken worden. We merken daarbij op dat we voor het in behandeling nemen van een aanvraag € 300,= (prijspeil 2024) aan kosten in rekening brengen, ongeacht de uitkomst van de aanvraag. De gemeente kent de eventuele nadeelvergoeding toe, die verhaald wordt op de initiatiefnemers.

4.6 Zienswijze

De hinderlijke obstakelverlichting kan eventueel aangeschakeld worden door naderingsdetectie maar dit is niet verplicht. Bewoner ziet dit wel graag als verplichting voor de initiatiefnemer ter voorkoming van de hinder voor bewoners.

Reactie gemeente

Naderingsdetectie is een recent mogelijk gemaakte maatregel om hinderlijke obstakelverlichting zo veel mogelijk uit te kunnen laten. Meerkosten hiervoor kunnen sinds kort via de SDE++ subsidie (voor nieuwe windparken) worden betaald. De beslissing welke obstakelverlichting en naderingsdetectie kan worden toegepast neemt de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het aanvragen van naderingsdetectie bij ILT wordt als randvoorwaarde opgenomen in het Toetsingskader.

4.7 Zienswijze

De bewoner is het er mee eens dat de eigenaren van het windpark verplicht zijn na 25 jaar vanaf de start bouw het windpark weer af te breken.

Conclusie zienswijze 4

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- De normen voor geluid zijn als randvoorwaarden (eis) benoemd, inclusief tonaal geluid en de voorwaarden om een handhavingsnorm op te kunnen stellen.
 - Er is nadere uitleg gegeven bij het uitgangspunt om tot gemiddeld minimaal 750 meter afstand tussen woningen en windturbines te komen.
 - De gemeente kan naderingsdetectie niet verplichten, maar heeft nu wel een randvoorwaarde opgenomen om die naderingsdetectie aan te vragen bij de Inspectie Leefomgeving en Transport.
 - Voor nadeelcompensatie wordt verwezen naar de wettelijke regeling en de bijbehorende gemeentelijke procedure.
-

Zienswijze 5

5.1 Zienswijze

Nogmaals wil ik protesteren tegen plannen om windturbines in Rijerskop te plaatsen. Deze gevaartes zullen veel te dichtbij de “molenwijk” Harmelen komen te staan.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft begin 2023 besloten dat Reijerscop de zoeklocatie voor windturbines werd. In het gebiedsproces is onderzocht of een windpark in Reijerscop mogelijk is binnen de normen uit het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Dat bleek het geval. Daarbij is naast de geluidsnormen ook gebruik gemaakt van de vuistregel van minimaal 500 meter tussen windturbines en een woning, ook in lintbebouwing.

5.2 Zienswijze

Ik houd u aansprakelijk voor waardevermindering van woning(en) en hinder door overlast.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke regeling voor nadeelcompensatie en een gemeentelijke verordening om dit toe te passen. Zie zienswijze 4.5 voor details.

Conclusie zienswijze 5

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 6

Zienswijze van een directe buur.

6.1 Zienswijze

Oproep om een andere locatie te zoeken voor de exploitatie van windenergie. Er wordt veel geluidsoverlast verwacht. De gemeente is verantwoordelijk voor de geestelijke gezondheid. De dieren kunnen niet meer ongestoord leven in het bos, en voor de vogels is het niet meer veilig als er windmolens komen. Ook de ganzen op het land hebben dan geen leefgebied meer. Als het project toch doorgaat de garantie krijgen van de gemeente dat de windturbines geen effect hebben op gezondheid en welzijn van dieren.

Reactie gemeente

De gemeente heeft in het gebiedsproces onderzocht of een windpark in Reijerscop mogelijk is binnen de normen uit het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Dat bleek het geval. Voor gezondheidseffecten van geluidshinder waren die normen gebaseerd op het standpunt van de Wereldgezondheidsorganisatie. Voor de effecten van slagschaduw zijn die normen strenger dan de nieuwe conceptnormen van het Rijk: 1 uur per jaar op elk raam in een gevel. Het Toetsingskader gaat verder uit van de plan-MER van het Rijk uit 2022 voor de onderbouwing van de ontwerp windturbinebepalingen. Verdere garantiestelling kan de gemeente niet bieden.

6.2 Zienswijze

Waardevermindering van woning, landerij en bedrijf wordt aangekaart, de verwachting is dat er een hoge compensatie moet worden gegeven.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke regeling voor nadeelcompensatie en een gemeentelijke verordening om dit toe te passen. Zie zienswijze 4.5 voor details.

Conclusie zienswijze 6

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 7

7.1 Zienswijze

Het energie netwerk zit al helemaal vol. De problemen worden nog groter als niet eerst wordt gewacht met de verzwaring van het netwerk.

Reactie gemeente

Er wordt door de netbeheerders al hard gewerkt aan het verzwaren van het elektriciteitsnet. Ook voor het onderstation waar de windturbines op aangesloten kunnen worden. Er wordt dus niet gewacht op die verzwaring. De planning is dat de verzwaring voor het windpark gereed is rond 2029 en dat de aansluiting op het net ook dan pas nodig is.

Conclusie zienswijze 7

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 8

Zienswijze van een directe buur.

8.1 Zienswijze

Oproep om bij de MER-beoordeling nabijgelegen geplande windparken mee te nemen. Want het is één gebied en de natuur kent geen gemeentegrenzen. De plaatsing van windturbines zorgen voor een blokkade voor trekvogels, de plaatsing zal leiden tot grote faunaschade voor de Reijerscop en midden Nederland. Om de fauna schade meer te beperken is de oproep om de windturbines in een noord-zuid opstelling te plaatsen i.p.v. oost- west.

Reactie gemeente

Voor effecten op fauna is onderzoek doen wettelijk verplicht. Waarbij ook de optelsom van effecten van andere windparken moet worden meegenomen. In het ecologisch vooronderzoek dat voor de gemeente is uitgevoerd (zie denkmee.woerden.nl) is dat ook gedaan. De initiatiefnemer doet aanvullend ecologisch onderzoek bij de project-m.e.r. die

randvoorwaardelijk is gesteld. Er is daarbij geen ruimte om de windturbines in een noord-zuid opstelling te plaatsen.

Conclusie zienswijze 8

Geen aanpassing van het Toetsingskader

Zienswijze 9

9.1 Zienswijze

Sluit de optie om 2 windturbines te plaatsen uit als een project-m.e.r. niet verplicht gesteld kan worden.

Reactie gemeente

Binnen de afgesproken 38-44 GWh/jaar opwek en de minimale ashoogte van 215 meter, zijn 2 windturbines veruit de meest kansrijke optie. Dit betekent dat 2 windturbines een optie blijven.

9.2 Zienswijze

Bij het consortium wordt gesteld dat er substantieel meer dan 50% lokaal eigendom aannemelijk moet kunnen maken. Dat is meer dan op andere plekken in het toetsingskader waar lokaal eigendom ter sprake komt. Graag kwantificeren wanneer “substantieel meer” bereikt is.

Reactie gemeente

Als randvoorwaarde wordt minimaal 50% lokaal eigendom genoemd. De wens is dat initiatiefnemers zich inspannen voor meer dan 50% lokaal eigendom. Ter verduidelijking is het woord substantieel geschrapt en de formulering aangepast in het Toetsingskader. Dit zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.

9.3 Zienswijze

Verzoek om, in tegenstelling tot de formulering bij de maatschappelijke tender, de begrenzing in termen van energiehoeveelheid aan te houden, dus 44 GWh/jaar.

Reactie gemeente

De formulering van het vereiste bij de maatschappelijke tender is aangepast naar maximale opwek.

9.4 Zienswijze

Een lokaal initiatief lijkt niet aan de uitgangspunten te hoeven voldoen, terwijl uitgangspunten wel bij een Maatschappelijke Tender worden meegenomen. Dat geldt voor het % lokaal eigendom, tonaal geluid, slagschaduw en obstakelverlichting. Is dit inderdaad de bedoeling?

Reactie gemeente

De uitgangspunten zijn geen harde eisen, maar wel nadrukkelijke wensen van de gemeente. Wanneer er één lokaal consortium een plan indient, moeten zij de gemeente met een concept-projectplan laten zien dat ze hebben geprobeerd hier zoveel mogelijk rekening mee te houden. Bij een maatschappelijke tender zullen verschillende concept-plannen met elkaar worden vergeleken. Het plan dat het beste aansluit bij de wensen van de gemeente, mag dan verder in de vergunningsprocedure.

Het opstellen van een definitief projectplan door een lokaal consortium gaat in overleg met de directe burens en de gemeente, op basis van de Intentieovereenkomst (zie Toetsingskader hoofdstuk 4a ii.) en het concept-projectplan (zie Toetsingskader hoofdstuk 4c). Daarbij spelen dankzij het Toetsingskader de genoemde wensen een rol. Overigens zijn geluidsnormen en slagschaduw nu expliciet randvoorwaarden (eisen) en 50% lokaal eigendom was dat al. Hier moet een lokaal initiatief dus ook aan voldoen.

9.5 & 9.6 Zienswijze

Wanneer begint de voorbereiding genoemd bij het Kosten onderdeel van de Intentieovereenkomst en wanneer eindigt die? De gemeente kan bijdragen aan een deel van de voorbereidingskosten. Hoe hoog is het bedrag dat de gemeente zou bijdragen?

Reactie gemeente

De tekst over de verdeling van de kosten en financiering van de voorbereiding, als onderdeel van de Intentieovereenkomst, is opnieuw geformuleerd. Deze gaat over alle gebeurtenissen na ondertekening van de Intentieovereenkomst tot de start van het formele vergunningentraject. Waaronder het participatieproces van de initiatiefnemer.

9.7 & 9.8 Zienswijze

Een inschatting van de mogelijkheid om te voldoen aan de gestelde geluids- en slagschaduwnormen (in concept-)projectplan is ontoereikend. Hier moet een harde verplichting staan. En het uitgangspunt rondom de toeslag van 5 dB bij tonaal geluid moet als randvoorwaarde gesteld worden.

Reactie gemeente

De gemeente volgt de nieuwe rijksnormen als deze hetzelfde zijn als onze gewenste normen. Dat geldt voor de geluidsnormen 45 dBLden en 39 dB Lnight en bij tonaal geluid een toeslag van 5 dB. Hiervoor wordt nu een aparte randvoorwaarde geformuleerd in het Toetsingskader. Initiatiefnemers zijn verplicht om daaraan te voldoen.

Het gaat bij de randvoorwaarde over het (concept-)projectplan om de uitleg hoe een opstelling van windturbines aan deze normen voldoet. De tekst van het Toetsingskader is hierop aangepast. Pas als een project-m.e.r. wordt uitgevoerd wordt duidelijk onder welke voorwaarden het windpark mogelijk is. Hiermee stelt de initiatiefnemer een definitief projectplan op en kan een vergunning worden aangevraagd.

9.9&9.10 Zienswijze

Bij het in aanmerking komende type windturbine wordt een analyse gedaan hoe hoog het piekgeluid is; de geluidhandhavingslijn is de 45 dB-geluidscontour. Dit kan al op voorhand in het

toetsingskader opgenomen. En de handhavingsnorm voor maximaal momentaan geluid moet opgenomen worden onder randvoorwaarden in plaats van uitgangspunten.

Reactie gemeente

Een handhavingsnorm is aanvullend op de landelijke normstelling. Met de handhavingsnorm kan snel gehandhaafd worden op de geluidsnormen, omdat er geen gemiddelde geluidswaarde over een lange periode nodig is. Hiervoor is een handhavingslijn nodig en moet er een bronsterktemeting worden uitgevoerd. De gemeente kan deze handhavingsnorm pas later in detail laten uitwerken, in samenwerking met de Omgevingsdienst. Voor de handhavingsnorm heeft het bevoegd gezag gegevens nodig van de initiatiefnemer. Het aanleveren van de benodigde informatie is randvoorwaardelijk, maar dat kan pas wanneer dat aan de orde is. Dat is nog niet het geval bij het besluiten over het Toetsingskader.

9.11 Zienswijze

Als meetmethodiek is de vermelde bronsterktemeting na 6 maanden (kader p.19) volledig ontoereikend. Eén meting in een exploitatieperiode van 25 jaar is betekenisloos voor handhaving. Daadwerkelijke meting en monitoring van het geluid, zoals bijvoorbeeld via Sensornet, op enkele goed gekozen plekken op de geluidshandhavingslijn geeft een duidelijker beeld van de werkelijke geluidbelasting.

Reactie gemeente

De bronsterktemeting wordt gevraagd om te beoordelen of de opgestelde windturbines aan de certificering voldoen. Daarvoor moet de bronsterkte worden gemeten in de feitelijke situatie. De handhaving zelf vindt plaats na meting en overschrijding van de norm op de handhavingslijn.

9.12 Zienswijze

Windturbines met tiphoogte 215 meter zijn 20% lager dan die met 270 meter, vallen dus buiten de 10% bandbreedte in variatie in de tiphoogte en komen dus niet in aanmerking.

Reactie gemeente

Voor windpark Rijnenburg en Reijerscop in Utrecht is in de vergunning de bandbreedte 215 tot 270 meter tiphoogte aangehouden. Daar sluit het Toetsingskader bij aan voor Reijerscop Woerden. Daarbij was ook een 10% bandbreedte voor een enkele windturbine in opgenomen, die voor Reijerscop niet aan de orde is. Het uitgangspunt is hierop aangepast in het Toetsingskader. Overigens is dit een uitgangspunt en ook vanuit de provincie als wens geformuleerd.

9.13 Zienswijze

Als de hoogte van de windturbines zich naar windpark Rijnenburg moet voegen, verdwijnt er te veel beslissingsbevoegdheid uit Woerden.

Reactie gemeente

Het voegen van de tiphoogte in Reijerscop naar die in Rijnenburg is vanuit de gemeente geen randvoorwaarde (harde eis), maar een uitgangspunt (wens). Voor de gemeente is dit geen verlies van beslissingsbevoegdheid.

9.14 *Zienswijze*

Waarom wordt afgeweken van de gangbare methode om opstellingsvarianten te vergelijken met aantallen woningen binnen geluidscontouren? In het toetsingskader worden de opstellingsvarianten vergeleken middels een formule voor gemiddelde afstand tussen woningen en windturbines.

Reactie gemeente

De bedoeling van dit uitgangspunt is om een optimalisatie in *afstand* te creëren. Met aantallen woningen binnen (verschillende) geluidscontouren is nog niet een optimalisatie in afstand, tussen alle turbineopstellingen en een set van woningen, te maken. Er is extra verduidelijking toegevoegd in het Toetsingskader.

9.15 *Zienswijze*

De obstakelverlichting afstemmen op die in Rijnenburg geeft de beslissing hierover volledig uit handen. Dat kan grote nadelen hebben.

Reactie gemeente

Er wordt nu met een randvoorwaarde een aanvraag van naderingsdetectie geëist. Dit zorgt ervoor dat er minder overlast komt in Reijerscop, onafhankelijk van wat er in Rijnenburg gebeurt. Zie verder zienswijze 4.6

9.16 *Zienswijze*

Kan er uitgelegd worden hoe het plaatsen van windturbines de ontwikkeling van natuur kan stimuleren?

Reactie gemeente

Bij het plaatsen van windturbines vraagt de gemeente om een plan met vastgesteld budget voor ecologische kwaliteitsverbetering. Dat plan bevat niet alleen de wettelijke compensatieopgave, maar bijvoorbeeld ook het toevoegen van kleinschalige landschapselementen met ecologische meerwaarde.

9.17 & 9.18 *Zienswijze*

Neemt de gemeente (gedeeltelijk) de kosten op zich voor de financiële vergoeding van de boer, wanneer er maatregelen worden genomen om land dichtbij de windturbine grutto-vriendelijker te maken? Zo ja, wat is het bedrag dat de gemeente hiervoor beschikbaar stelt?

Reactie gemeente

Ecologische compensatie wordt niet door de gemeente vergoed. De initiatiefnemers zullen hier zelf financiering voor moeten vinden.

9.19 *Zienswijze*

Is met “Permanente routes voor de bereikbaarheid van windturbines worden in overleg met de gemeente (deels) openbaar toegankelijk als recreatieve routes” voldaan aan het thema Recreatie en is er daarom dan geen noodzaak meer voor de initiatiefnemer om zich bezig te houden met de resterende thema’s?

Reactie gemeente

Het realiseren van een recreatieve route en paden/wegen met een recreatieve uitstraling is inderdaad een mogelijke invulling van een combinatie met minimaal één ander thema. Bij een eventuele maatschappelijke tender kan een initiatiefnemer zich onderscheiden door meerwaarde te creëren op meer thema's. En een lokaal consortium kan door combinaties met meer thema's te maken meer waarde voor de omwonenden realiseren.

9.20 & 9.21 Zienswijze

Minder dan 50% lokaal eigendom is een grond voor weigering van het lokaal consortium. Motivering van een lager percentage is daarom buiten de orde. Zo niet, dan zouden ook niet-lokale consortia met minder dan 50% lokaal eigendom in aanmerking moeten komen. Hoeveel minder dan 50% lokaal eigendom zou acceptabel zijn?

Reactie gemeente

Minimaal 50% lokaal eigendom is voor de gemeente een randvoorwaarde (eis). Door middel van een verordening eist de gemeente dat de initiatiefnemer uitlegt in welke mate dit haalbaar is. Als geen enkele initiatiefnemer aantoont dat ze tenminste 50% lokaal eigendom kan halen, dan kan de gemeente besluiten om helemaal geen windturbines mogelijk te maken.

9.22 Zienswijze

De inwoners van schil 2 wonen binnen 10x de tiphoogte van de verwachte windturbines. Daarmee zijn zij belanghebbenden volgens de definitie van de Raad van State. Verander bij: Participatie in de Omgevingsovereenkomst, 'nader te bepalen bij schil 2' naar 'Ja'.

Reactie gemeente

Er moet in het participatieproces georganiseerd door de initiatiefnemers in ieder geval input gevraagd worden van directe burens, omdat zij volgens de gemeente de belangrijkste stem in de afspraken moeten krijgen. Zij zitten in de belangrijkste invloedssfeer van de windturbines. Een initiatiefnemer kan er voor kiezen om een bredere schil te betrekken bij het opstellen van afspraken. Dat staat los van de juridische status van belanghebbenden voor het beroep mogen aantekenen bij de Raad van State.

9.23 Zienswijze

Neem bij hoofdstuk 8a. ook op dat voor de maatschappelijke tender een selectieleidraad wordt opgemaakt.

Reactie gemeente

Er staat al onder hoofdstuk 1b in het Toetsingskader dat voor een maatschappelijke tender een selectieleidraad wordt opgesteld. Dat hoeft niet in hoofdstuk 8 herhaald te worden.

9.24 Zienswijze

Verschaf helderheid over hoe de keuze wordt gemaakt om bij minder dan 50% lokaal eigendom door een lokaal consortium wel of niet een maatschappelijke tender uit te schrijven.

Reactie gemeente

Als een lokaal consortium onvoldoende aantoont dat ze tenminste 50% lokaal eigendom kan realiseren, dan tekent de gemeente geen intentieovereenkomst. De gemeente schrijft dan een maatschappelijke tender uit.

Conclusie zienswijze 9

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast, zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom uitgangspunt.
 - De formulering van het vereiste bij de maatschappelijke tender is aangepast naar maximale opwek.
 - De tekst in de randvoorwaarde over de Intentieovereenkomst, over de verdeling van de kosten en financiering van de voorbereiding, is aangepast.
 - De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en voor de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord.
 - Het uitgangspunt over de afstemming van de tiphoogtes op die van windpark Rijnenburg is vereenvoudigd.
 - Er is nadere uitleg gegeven bij het uitgangspunt om tot gemiddeld minimaal 750 meter afstand tussen woningen en windturbines te komen.
 - Met een randvoorwaarde wordt nu een aanvraag voor naderingsdetectie geëist om minder lichthinder te realiseren.
-

Zienswijze 10

Zienswijze van een directe buur.

10.1 Zienswijze

Als directe buur van het geplande windenergieproject ben ik belanghebbende conform artikel 1:2 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De voorgenomen plaatsing van windturbines heeft directe gevolgen voor mijn persoonlijke belangen, waaronder woongenot, gezondheid en waarde van mijn woning.

Reactie gemeente

Hiervan hebben wij kennis genomen.

10.2 Zienswijze

Het is essentieel om het voorzorgsbeginsel te handhaven en te voorkomen dat de turbines geplaatst worden in gebieden dicht bij woningen. De opwekking van 35 TWh per jaar aan wind- en zonne-energie wordt al in 2024 gehaald, waardoor de doelen van 2030 reeds gedekt zijn. Een overaanbod van windenergie kan het elektriciteitsnet destabiliseren en zelfs leiden tot meer bijvoorbeeld meer CO2-uitsoot door noodoplossingen.

Reactie gemeente

De CBS gegevens uit 2023 geven aan dat er 27 TWh/jaar aan windenergie en 20 TWh/jaar aan zonnestroom is opgewekt (47 TWh totaal). Die totale opwekking is inclusief wind op zee en kleinschalige zonne-energie. Echter, voor wind op zee is een apart doel gesteld en kleinschalige zonne-energie wordt ook anders meegenomen. Het RES-doel gaat dus over een deel van de opgewekte 47 TWh/jaar, namelijk alleen wind op land en grootschalige zonne-energie (ook op daken). Hiermee wordt het landelijke RES-doel van 35 TWh/jaar nog niet gehaald in 2030. Daarnaast heeft de gemeente binnen de RES een eigen doelstelling vastgesteld voor de opwek van duurzame energie voor 2030. Om deze doelstelling te halen, heeft de gemeente ervoor gekozen om windenergie op te wekken in de polder Reijerscop.

De gemeente past het voorzorgbeginstel toe volgens de omschrijving ervan in de Omgevingswet. Daarin staat dat bedrijven en overheden maatregelen nemen als het aannemelijk is dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid. Hierbij gaat het om maatregelen om effecten of emissie zoveel mogelijk te vermijden waar dat in verhouding staat tot de inspanning. Het niet plaatsen van windturbines is daarbij geen vorm van voorzorgbeginstel of zorgplicht. Het zo goed mogelijk voorkomen van verdere klimaatproblemen is immers ook een zorgplicht. Met in dit geval als doel om klimaatverandering/emissies door fossiele verbranding te beperken.

De specifieke zorgplicht laat ruimte voor een initiatief om zelf te zorgen voor de leefomgeving. Voor het windpark in Reijerscop stelt de gemeente vast welke vorm die zorgplicht krijgt, door eisen te stellen aan initiatiefnemers. De uitgangspunten bieden een initiatief de mogelijkheid om hun eigen zorgplicht zo goed mogelijk in te vullen.

10.3 Zienswijze

De voorgestelde afstand van 500-800 meter is te laag en wordt in diverse internationale onderzoeken als onveilig beschouwd. In de Duitse deelstaat Beieren wordt de 10-H-regeling uit Beieren gehanteerd waarbij de minimale afstand tot woningen 10x de tiphoogte van de turbines moet zijn.

Het Toetsingskader stelt onder "Beperking hinder door geluid" dat het bevoegd gezag een limiet stelt voor slagschaduw en een toeslag van 5 dB op laagfrequent geluid. Dit blijkt echter onvoldoende bescherming te bieden tegen gezondheidsrisico's. Onderzoeken van onder andere het RIVM tonen aan dat langdurige blootstelling aan windturbinegeluid kan leiden tot ernstige slaapstoornissen, stressgerelateerde gezondheidsproblemen en zelfs verhoogde bloeddruk (RIVM, 2024). Internationale studies zoals die van Hansen et al. (2017) wijzen op een verhoogde gevoeligheid voor laagfrequent geluid bij langdurige blootstelling, wat de situatie rondom woonwijken verergert.

Ik verzoek de gemeente om bewoners te beschermen tegen de schadelijke effecten van zowel tonaal als laagfrequent geluid. Dit zou als randvoorwaarde opgenomen moeten worden in plaats van als wens.

Reactie gemeente

Hoe groter de afstand tussen woningen en windturbines, hoe minder overlast er zal zijn te verwachten van windturbines. Enige overlast is in het drukke Nederland echter niet te voorkomen. Dit is de conclusie van het Rijk in de planMER bij de nieuwe rijksnormen voor windturbines in 2022. U noemt de regel uit Beieren (waarbij de minimale afstand tot woningen 10 x de tiphoogte van de turbine moet zijn) als voorbeeld. In dat gebied wonen gemiddeld drie keer minder mensen per vierkante kilometer. Daardoor is het daar mogelijk om een grotere

afstand tot windturbines aan te houden. In Nederland heeft het Rijk een andere afweging gemaakt. De gemeente volgt de afweging van het Rijk voor de nieuwe rijksnormen. Daarbij dragen de extra norm voor maximaal momentaan geluid, de strengere geluidsnormen, de slagschaduwnorm, de naderingsdetectie en de participatieplicht bij aan het vormgeven van het voorzorgbeginsel voor dit windpark.

10.4 Zienswijze

In het toetsingskader worden meer randvoorwaarden genoemd dan de totale lijst van randvoorwaarden op pagina 5 en 6. Gelden alleen de samengevatte randvoorwaarden op pagina 5 en 6, want dan worden er een hoop gemist.

Reactie gemeente

De lijsten met randvoorwaarden en uitgangspunten zijn aangepast en daarmee nu in lijn met die in de lopende tekst.

10.5 Zienswijze

Concrete compensatie voor waardevermindering van woningen dient opgenomen te worden met een duidelijke toelichting hoe dit in zijn werking gaat.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke regeling voor nadeelcompensatie en een gemeentelijke verordening om dit toe te passen. Zie zienswijze 4.5 voor details over hoe dit in zijn werk gaat.

10.6 Zienswijze

In het ontwerp toetsingskader wordt gesteld dat bij de huidige maximale opbrengst minder geld beschikbaar is voor bijdragen aan de omgeving. Het is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.

Reactie gemeente

Het ging bij deze tekst om de Uitleg bij het Toetsingskader. Bij een lagere maximale opbrengst van de windturbines komt er minder geld beschikbaar voor het omgevingsfonds, omwonendenregeling en sociale grondvergoeding.

10.7 Zienswijze

Een ontwikkeling mag alleen plaatsvinden als alle andere alternatieven onmogelijk blijken en de nadelige consequenties worden gemitigeerd. Mocht het project niet langer financieel haalbaar zijn met eerlijke prijzen voor iedereen die grond ter beschikking stelt en voldoende afkoop van schade die door meer windmolens bij te plaatsen gaat de maatschappelijke doelstelling van de gemeente voorbij.

Reactie gemeente

Er is in een windpark bij veel stroomopbrengst per geïnvesteerde euro meer financiële ruimte vanuit de initiatiefnemer. Die extra ruimte kan gebruikt worden voor het verdelen van de opbrengst onder meerdere omwonenden. Een eerlijke prijs is daarbij een subjectief begrip. De initiatiefnemer kan in goed overleg met grondeigenaren en directe burens tot afspraken komen over de verdeling van opbrengsten. De gemeente legt geen directe relatie tussen de hoeveelheid stroomopbrengst en ondervonden of verwachte schade. Eventuele te verwachten schade moet

blijken uit de project-MER.

10.8 Zienswijze

Het gebruik van randvoorwaarden en de onderbouwing bij deze eisen is zeer ambigu. Enerzijds wordt de eis van 50 % lokaal eigendom gesteld maar als dit niet mogelijk blijkt kan het college beslissen dat een lager percentage mogelijk zou zijn als de onderbouwing 'past bij de intenties van de gemeente'. Oftewel dat u een maatschappelijke tender wil gaan organiseren met ruimte voor 5 windmolens.

Reactie gemeente

Verschillende passages over lokaal eigendom zijn aangescherpt in het Toetsingskader: bij hoofdstukken 4a i, 4b, 7a en 8a. Hierdoor is er geen ruimte meer voor bovenstaande interpretaties.

10.9 Zienswijze

Tonaal geluid van windturbines is niet toegestaan maar dit is geen randvoorwaarde. Er wordt ruimte gegeven om dit wel toe te staan met het uitgangspunt op pagina 19, een toeslag tot tonaliteit is weggenomen. Hoe wordt er gehandhaafd op tonaliteit en is er ook een kettingbeding als de turbine van eigenaar veranderd?

Reactie gemeente

Tonaal geluid is nu een randvoorwaarde en wordt door de gemeente geëist als het Rijk dit niet als norm zou vaststellen. Handhaven op tonaliteit gebeurt naar aanleiding van klachten, op vergelijkbare wijze als voor regulier geluid. Daarbij wordt uitgegaan van een toeslag van 5 dB. Dus bij boven de 40 dB Lden wordt dan gehandhaafd. Als er sprake is van overschrijding van het maximaal momentaan geluid, kan de handhaving direct plaatsvinden. De initiatiefnemer krijgt wel de kans om de storing te verhelpen. Dat de windturbines verkocht worden, krijgen de nieuwe eigenaren via een gemeentelijke anterieure overeenkomst dezelfde plichten.

10.10 Zienswijze

U bent verplicht een plan-MER op te stellen, ook bij 2 windmolens. Voor alle omgevingsplannen en structuurvisies die windturbineparken mogelijk maken geldt de plicht om een plan-MER op te stellen.

Reactie gemeente

De provincie Utrecht heeft in 2023 het Plan-MER Windenergie Utrecht opgesteld. Dit is gedaan om de mogelijke locaties voor windenergie vast te stellen, waaronder Reijerscop. De gemeente hoeft hierdoor geen nieuwe planMER uit te voeren. De gemeente zal wel de initiatiefnemer als randvoorwaarde opleggen om een project-m.e.r. op te stellen. Hiermee kan voor alternatieve opstellingen in de technische ruimte beter onderzocht worden wat de effecten zijn.

10.11 Zienswijze

Toevoeging van de randvoorwaarden dat er geen windmolens geplaatst kunnen worden die niet vooraf gecertificeerd zijn voor op land.

Reactie gemeente

Windturbines plaatsen zonder certificering is wettelijk niet toegestaan. Daarom is het niet nodig om dit als voorwaarde op te nemen.

10.12, 10.13 & 10.14 Zienswijze

- De uitgangspunten rondom geluidshinder, slagschaduw, opstelling en hoogte, ontwerpprincipes, obstakelverlichting en procesparticipatie randvoorwaarden maken.
- Hoe en hoe snel gaat er gehandhaafd worden op tonaliteit? Wat zijn de claims die u als overheidspartij neer kunt leggen bij de aansprakelijke initiatiefnemer?
- Naderingsdetectie moet ten alle tijden worden toegepast. Dit is geen wens, maar een eis. “wanneer mogelijk” en “Rekening houdend met de effecten op financiële afspraken met de lokale omgeving” dienen te worden verwijderd. Als het niet financieel past, dan geen windturbines.

Reactie gemeente

Er zijn nu in het Toetsingskader voor de duidelijkheid randvoorwaarden geformuleerd voor geluidshinder, slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie. Bij het optreden van (tonaal) geluid boven de norm (met toeslag) onderzoekt de Omgevingsdienst of de melding kan leiden tot stilzetten van de windturbines onder last van een dwangsom. Voor de rest van de uitgangspunten (wensen) van het Toetsingskader kiest de gemeente ervoor de zorgplicht door de initiatiefnemers (het bedrijf) zelf te laten verantwoorden, zie ook de reactie onder 10.1. In het Toetsingskader is nu steeds uitgelegd waarom sprake is van een uitgangpunt (wens).

10.15 Zienswijze

Plan van aanpak op te stellen waarin wordt uitgelegd hoe de gehele levensduur van de windturbines de randvoorwaarde gehandhaafd worden:

- Definieer ‘lokaal eigendom’.
- Beschrijf duidelijk dat als het minimum van 50 % lokaal eigendom niet gehaald wordt.
- Geef aan hoeveel Lden momentaan geluid maximaal is en houdt hierbij rekening met de gezondheidsrisico's van omwonenden.
- Beschrijf duidelijk (en SMART) hoe u gaat handhaven op de mogelijke overschrijdingen: Van de slagschaduw, bij het overschrijden van de geluidsnormen tonaal geluid.
- Wij willen dat u opneemt dat wanneer de turbine in de looptijd van eigenaar wisselt, dezelfde randvoorwaarden blijven gelden.

Reactie gemeente

Er wordt geen separaat plan van aanpak opgesteld voor de handhaving van de randvoorwaarden. Er wordt een anterieure overeenkomst opgesteld om de niet-ruimtelijke aspecten privaatrechtelijk te borgen. Daarin wordt standaard een artikel opgenomen voor als het windpark verkocht wordt.

De definitie en toepassing van de eis en het uitgangspunt voor lokaal eigendom zijn verder aangescherpt in het Toetsingskader (hoofdstuk 4a i, 4b, 7a en 8a).

Een automatische installatie zet de windturbine stil bij meer dan 1 uur slagschaduw per jaar op ramen in de gevels.

De handhavingsnorm geldt ook voor overschrijding van de toeslag voor tonaal geluid. De Omgevingsdienst treedt namens de gemeente handhavend op en zorgt als het moet voor het stilzetten van windturbines.

10.16 Zienswijze

Als randvoorwaarde moet worden opgenomen dat initiatiefnemer verantwoordelijk is voor de planschade aan woningen en ondernemingen.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke regeling voor nadeelcompensatie en een gemeentelijke verordening om dit toe te passen. Zie zienswijze 4.5 voor details. De gemeente zal deze nadeelcompensatie via een afspraak in de anterieure overeenkomst verhalen op de initiatiefnemer.

10.17 Zienswijze

De gemeente Woerden heeft hevige problemen met betrekking tot het participatieproces en transparante betrokkenheid van omwonenden in alle fasen van het proces gehad. Voordat verdere stappen worden ondernomen moet het participatieproces worden herzien. Stappen bij het participatieproces dienen opnieuw gedaan te worden.

Reactie gemeente

Wij hebben april 2024 van uw contactpersoon een schrijven ontvangen en aan diens adres beantwoord. Als indiener van de onderhavige zienswijze is een nieuwe (derde) naam gekoppeld, die stelt dat hij deze antwoordbrief niet heeft ontvangen. Omdat de contactpersoon deze brief destijds mogelijk niet heeft doorgestuurd hebben wij de antwoordbrief nu ook naar het adres van deze indiener gestuurd. Dit is voor ons geen aanleiding om het participatieproces vanuit de gemeente te herzien.

Conclusie zienswijze 10

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.
- De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord.
- Ook slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie zijn nu als eis geformuleerd.
- Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).

Zienswijze 11

Zienswijze van een directe buur.

11.1 Zienswijze

Bij het Afwegingskader grootschalige duurzame energie 2021 is afgesproken om 38 tot 44 GWh aan windenergie op te wekken voor 2030. Het is niet eerlijk als dit ter discussie wordt gelegd bij de gemeenteraad, dit komt de betrouwbaarheid van de gemeente niet ten goede.

Reactie gemeente

De raad heeft de opwek met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Het is aan de gemeenteraad om dit eventueel ter discussie te stellen.

11.2 Zienswijze

Is er onderzoek geweest naar de veiligheid van windturbines van 215 tot 270m hoog (op veengrond). Zo niet, komt dit onderzoek nog?

Reactie gemeente

Het is aan de initiatiefnemer om te onderzoeken met welke fundering er veilig windturbines kunnen worden geplaatst. Dat onderzoek is pas nodig als de initiatiefnemer geselecteerd is. De gemeente of Omgevingsdienst houdt hier toezicht op.

11.3 Zienswijze

Er moet een regeling getroffen worden voor schadevergoeding bij waardevermindering van woningen.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke regeling voor nadeelcompensatie en een gemeentelijke verordening om dit toe te passen. Zie zienswijze 4.5 voor details.

11.4 Zienswijze

Naderingsdetectie moet als randvoorwaarde in het Toetsingskader worden opgenomen, ook als Rijnenburg geen naderingsdetectie heeft. Het maakt heel veel uit voor de overlast.

Reactie gemeente

Er wordt nu met een randvoorwaarde een aanvraag van naderingsdetectie geëist. Dit zorgt er voor dat er minder overlast komt in Reijerscop. Zie verder zienswijze 4.6.

11.5 Zienswijze

Als er niet aan 50% Lokaal Eigendom voldaan kan worden, dan moeten de windturbines er niet komen.

Reactie gemeente

Minimaal 50% lokaal eigendom is voor de gemeente een randvoorwaarde (eis). Door middel van een verordening eist de gemeente dat de initiatiefnemer uitlegt in welke mate dit haalbaar is. Als geen enkele initiatiefnemer aantoont dat ze tenminste 50% lokaal eigendom kan halen, dan kan de gemeente besluiten om helemaal geen windturbines mogelijk te maken.

11.6 Zienswijze

Bescherming van bewoners tegen Tonaal laagfrequent geluid en Maximaal momentaan geluid moeten als randvoorwaarde worden opgenomen niet als uitgangspunt. Er zijn meer dwingende maatregelen nodig bij tonaal geluid of andere defecten aan de turbine. Als er overlast ervaart wordt, hoe wordt er dan gehandhaafd?

Reactie gemeente

In het Toetsingskader staat nu dat we aansluiten bij de nieuwe geluidsnormen van het Rijk als randvoorwaarde (eis). Dat geldt ook voor tonaal laagfrequent geluid. En dat we deze eis als gemeente zelf opnemen in de omgevingsvergunning als het Rijk geen norm voor tonaal geluid opneemt. Er wordt door de Omgevingsdienst gehandhaafd op basis van klachten, waarbij het probleem opgelost moet worden onder last van een dwangsom.

11.7 Zienswijze

Opbrengsten uit het omgevingsfonds moeten landen in de Harmelense samenleving, waar de lasten zijn.

Reactie gemeente

Zoals het Toetsingskader aangeeft ligt er een amendement van de gemeenteraad uit 2023 dat de gehele Woerdense samenleving profiteert van grootschalige elektriciteitsopwekking. De gemeente wil de besteding van de financiële middelen uit het omgevingsfonds laten bepalen door de omwonenden, in een kring van 2,5 km rondom het windpark. De omwonendenregeling is specifiek bedoeld voor de directe burens.

Conclusie zienswijze 11

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.
- De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord.
- Er zijn ook randvoorwaarden geformuleerd voor geluidhinder, slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie.
- Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).

Zienswijze 12

Zienswijze van vereniging Samen voor Reijerscop.

12.1 Zienswijze

Geluidshinder, Slagschaduw, Horizonvervuiling, Lichthinder, Veiligheid, Verdwijnen van (kwetsbare) diersoorten, Slachtoffers, Gezondheid, Mogelijkheden van participeren. Alle mogelijke oplossingen voor onze zorgen zijn opgenomen in uitgangspunten. Deze punten lijken grotendeels punten te zijn die jullie niet willen eisen. U bent verantwoordelijk voor de publieke

gezondheid van uw inwoners, dus kunt u eisen stellen rondom ontwikkelingen die de gezondheid van uw inwoners kan schaden. Vooralsnog betekent dit dat de initiatiefnemers niet hard kunnen worden afgerekend op het niet naleven van deze uitgangspunten. Het zijn immers wensen, geen eisen. Hoe gaat u daar bij de selectie mee om? Het niet plaatsen van deze punten onder randvoorwaarden maakt u stuurloos.

Reactie gemeente

Voor de geluidshinder zijn er landelijke ontwerp-geluidsnormen van 45 dB Lden, 39 dBNight en 5 Lden toeslag bij tonaal geluid. Het college verwacht dat dit definitieve landelijke milieunormen voor windturbines worden. In het Toetsingskader staat nu dat we aansluiten bij de nieuwe geluidsnormen van het Rijk als randvoorwaarde (eis). En dat we deze Woerdense eisen opnemen in de omgevingsvergunning als het Rijk ze uiteindelijk niet vaststelt. De gemeente gaat ook een norm voor maximaal momentaan geluid opstellen en eist daarvoor dat de initiatiefnemers de benodigde informatie moeten aanleveren om een handhavingsnorm te kunnen opstellen.

Voor slagschaduw mag wel een strengere norm worden gesteld dan het Rijk doet. De Woerdense norm van 1 uur per jaar is nu als randvoorwaarde geformuleerd.

Voor obstakelverlichting is er ook een randvoorwaarde opgenomen.

Externe veiligheid is strenger dan normaal, omdat we de zuidgrens van de technische ruimte daar al op hadden opgeschoven naar het noorden.

Voor effecten op de natuur is er een wettelijke plicht tot onderzoek en waar nodig mitigatie of compensatie. Daarvoor is de provincie bevoegd gezag.

Voor gezondheidseffecten sluiten we aan bij de onderbouwingen voor het ontwerpbesluit windturbinebepalingen van het Rijk. Zie verder zienswijze 10.2.

Voor participatie is nu een randvoorwaarde opgenomen.

Een aantal andere onderwerpen, zoals landschappelijke effecten, zijn uitgangspunt gebleven. Per uitgangspunt is nu in het Toetsingskader uitgelegd waarom.

12.2 Zienswijze

De rest van de zienswijze komt overeen met de eerste 16 punten van Zienswijze 10

Reactie gemeente

Zie hiervoor zienswijzen 10.1.-10.16.

Conclusie zienswijze 12

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.
- De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dBNight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord.
- Ook slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie zijn nu als eis geformuleerd.

- Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).
-

Zienswijze 13

Zienswijze van een directe buur.

13.1 Zienswijze

Er is niet uitgebreid gesproken met de bewoners over de wensen en zorgen van de bewoners.

Reactie gemeente

Er zijn vele mogelijkheden geweest voor bewoners om hun wensen en zorgen te delen met de gemeente, zie het verslag van het gebiedsproces op denkmee.woerden.nl.

13.2 Zienswijze

De eisen in het Toetsingskader zijn geen harde eisen, de initiatiefnemer kan er onder uitkomen. Klopt dit?

Reactie gemeente

De randvoorwaarden zijn harde eisen; een initiatiefnemer kan daar niet onderuit. Voor lokaal eigendom is deze formulering aangescherpt.

Minimaal 50% lokaal eigendom is voor de gemeente een randvoorwaarde (eis). Door middel van een verordening eist de gemeente dat de initiatiefnemer uitlegt in welke mate dit haalbaar is. Als geen enkele initiatiefnemer aantoont dat ze tenminste 50% lokaal eigendom kan halen, dan kan de gemeente besluiten om helemaal geen windturbines mogelijk te maken.

Naast randvoorwaarden staan er in het Toetsingskader ook uitgangspunten. Dit zijn inderdaad geen harde eisen. Maar een initiatiefnemer moet wel laten zien dat hij met deze punten zoveel mogelijk rekening heeft gehouden. Het is aan de gemeente om dit te beoordelen.

13.3 & 13.4 Zienswijze

- De jaarlijks gemiddelde geluidsnorm is niet handhaafbaar. Wie houdt dagelijks de geluidsproductie per uur bij over het hele jaar? Is dit bedrijf gecertificeerd? Hoe handhaaft u achteraf als is gebleken dat de geluidsnorm overschreden is?
- Wie bepaalt wanneer het geluid momentaan is? Hoeveel Db is dat? Wat zijn de sancties?

Reactie gemeente

De Lden norm is de landelijke norm om de officiële kaders van geluid voor het windpark aan te geven. De geluidsproductie wordt getoetst via een bronsterktemeting. Mede op basis hiervan wordt ook de handhavingsnorm voor maximaal momentaan geluid in LAeq bepaald. In die normering benoemt de Omgevingsdienst de definitie van momentaan geluid en de handhavingsgrens. De Omgevingsdienst toetst de handhavingsnorm op locatie, naar aanleiding

van klachten. Als de Omgevingsdienst een overschrijding blijft meten, wordt de betreffende windturbine onder last van een dwangsom stilgezet totdat het probleem is opgelost.

13.5 Zienswijze

Wie meet de slagschaduw? en als de norm overschreden wordt, wordt er dan direct gestopt?

Reactie gemeente

Een installatie met stilstandsvoorziening in de windturbine wordt gebruikt om de duur van de slagschaduw te bepalen. En zet automatisch de windturbine stil zodra 1 uur slagschaduw per jaar is bereikt. Dit duurt minder dan een minuut. Het functioneren van dit systeem wordt vooraf getoetst en bijgehouden via het onderhoudscontract.

13.6 Zienswijze

Randvoorwaarden moeten harde voorwaarden zijn. De wensen die in het Toetsingskader staan moeten harde eisen zijn die nageleefd worden door de initiatiefnemers.

Reactie gemeente

Er is bewust een onderscheid gemaakt in eisen en wensen. De randvoorwaarden in het Toetsingskader zijn harde eisen. De uitgangspunten (wensen) zijn bovenwettelijk en geven de initiatiefnemers de mogelijkheid om hun zorgplicht, zoals bedoeld in de Omgevingswet, in te vullen voor een goed windpark. Bij elk uitgangspunt is nu in het Toetsingskader uitgelegd waarom het geen randvoorwaarde is.

13.7 Zienswijze

Het afgesproken maximum van 44 GWh moet het maximum blijven. Niet op de voorhand de ontwikkelaar meer ruimte geven omdat anders de business case niet rond komt. Want bij meer opwek, meer overlast. Pas dit aan in het toetsingskader.

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Dat kan alleen met 2 grote of 3 minder grote windturbines. Mocht de gemeenteraad besluiten om meer dan de voorgestelde 44 GWh/jaar mogelijk te maken, dan zijn er binnen de technische ruimte in Reijerscop in ieder geval niet meer dan 5 windturbines mogelijk.

13.8 Zienswijze

De Barwoutswaarder heeft betere potentie voor windturbines. Hier kunnen drie windturbines staan en de eigenaar is al akkoord. De keuze voor Reijerscop is op de voorhand geregeld met de gemeente Utrecht om de businesscase rond te krijgen.

Reactie gemeente

Uit onderzoek van de gemeente blijkt dat de Reijerscop beter geschikt is voor windenergie dan Barwoutswaarder. De gemeenteraad heeft daarom begin 2023 besloten dat de gemeente windenergie mogelijk gaat maken in Reijerscop. De gemeente Utrecht heeft geen invloed gehad op deze keuze.

Zie het onderzoek en rapport dat ten grondslag lag aan het raadsbesluit om te kiezen voor Reijerscop: Gebiedsvergelijking voor grootschalige windenergie en Quick scan gebiedsvergelijking Barwoutswaarder en polder Reijerscop (doc. 080565 van november 2022).

13.9 Zienswijze

Komen er bij minder dan 50% lokaal eigendom geen windturbines? Dit moet een harde eis zijn.

Reactie gemeente

50% lokaal eigendom is inderdaad een eis. Als het lokaal consortium of, bij een maatschappelijke tender, geen van de geïnteresseerde partijen dit percentage kan halen, dan zal het college de plaatsing van windturbines herzien.

13.10 Zienswijze

Verplicht naderingsdetectie. Als dat financieel niet kan, dan geen windturbines.

Reactie gemeente

Er wordt nu met een randvoorwaarde een aanvraag van naderingsdetectie geëist. Dit zorgt er voor dat er minder overlast komt in Reijerscop. Voor naderingsdetectie komt vanuit het Rijk subsidie beschikbaar. Hierdoor zullen de financiën waarschijnlijk geen belemmering zijn. Zie verder zienswijze 4.6.

13.11 Zienswijze

Windturbines van 270 m hoog moeten eerst gecertificeerd worden. Deze zijn tot heden niet op land geplaatst. Neemt de gemeente verantwoordelijkheid voor de consequenties van deze windturbines?

Reactie gemeente

Windturbines plaatsen zonder certificering is wettelijk niet toegestaan. Daarom is het niet nodig om dit als voorwaarde op te nemen.

13.12 Zienswijze

100% planschade aan onze woningen en ondernemingen opnemen in het Toetsingskader. Net als in de bouw, zonder kortingen.

Reactie gemeente

Er is een wettelijke nadeelcompensatie regeling in de Omgevingswet (voorheen planschade genoemd). Die is er voor nadeel door overheidsbeslissingen. Hier zit een deel eigen risico bij. Zie voor details Zienswijze 4.5.

13.13 Zienswijze

Wie vrijwaart ons van gezondheidsschade? Wat doet het bisfenol a, geluid, trillingen, licht en slagschaduw met onze en onze dieren hun gezondheid? Bewoners bij een windturbinepark ondervinden gezondheidsproblemen, vele huisartsen kaarten dit ook aan. De overheid is juist verplicht om zorg te dragen voor de gezondheid van zijn burgers. Neemt u als gemeente Woerden de verantwoordelijkheid?

Reactie gemeente

Er is uitgebreid (inter)nationaal onderzoek gedaan naar gezondheidsschade door windturbines. Met het onderzoek voor de MER bij de nieuwe rijksnormen is dit samengebracht. Hiermee verantwoordt het Rijk de nieuwe (aangescherpte) normstelling voor windturbines. Zie ook zienswijze 10.2. De gemeente volgt deze onderbouwing van de landelijke normen.

Over bisfenol A is aanvullend contact geweest met het RIVM. Het onderzoek hiernaar loopt nog. De Helpdesk Wind op Land stelt: "Tot op heden zijn er volgens het RIVM in ieder geval geen aanwijzingen dat BPA [*BisPhenol A, dat door windturbines zou kunnen worden verspreid*] een bedreiging is voor de kwaliteit van drink-, oppervlakte- en grondwater. Mocht BPA in het milieu terechtkomen, dan is naar verwachting van de GGD de blootstelling klein omdat we niet direct in aanraking komen met slijtageproducten van windturbines. Andere producten zoals bouwmaterialen, speelgoed en plastic flessen dragen meer bij aan de blootstelling van de mens." Het college heeft om deze redenen geen eisen of uitgangspunten opgenomen over een nulmeting voor bisfenol A.

13.14 Zienswijze

De raad weet niet wat er speelt bij omwonenden, hoe kunnen zij een goede afweging maken? Oproep aan raadsleden om eventueel blanco te stemmen.

Reactie gemeente

De gemeenteraad ontvangt de Nota van Antwoord met alle zienswijzen van omwonenden. Daarnaast is de gemeenteraad uitgebreid geïnformeerd over wat er tijdens het gebiedsproces heeft plaatsgevonden door middel van verschillende vormen van verslaglegging.

Conclusie zienswijze 13

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.
 - De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord.
 - Ook geluidhinder, slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie zijn nu als eis geformuleerd.
 - Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).
-

Zienswijze 14

14.1 Zienswijze

Stelt de raad de randvoorwaarden en uitgangspunten vast zoals ze in de kaders staan of de gehele tekst?

Reactie gemeente

De raad stelt de gehele tekst vast.

14.2 Zienswijze

De totale opwek is gemaximeerd op 38-44 GWh. Graag het maximum schrappen. Omdat een project van deze omvang niet rendabel te maken is.

Reactie gemeente

Om een maatschappelijke tender uit te kunnen zetten moet er sprake zijn van een schaars publiek recht. Met het stellen van een maximum ontstaat dit schaars publiek recht. Het maximum van 44 GWh/jaar opbrengst is in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeenteraad is ermee bekend dat een groter windpark meer opbrengt dan een kleiner windpark.

14.3 Zienswijze

Neem de agrarische belangen mee in het Toetsingskader. Want de windturbines komen op agrarische gronden te staan en het belangrijk voor het draagvlak is om hun belangen mee te nemen.

Reactie gemeente

De landbouwfunctie staat in het Toetsingskader genoemd onder hoofdstuk 6a - Combinatie met andere thema's. Eigenaren van landbouwgrond waar windturbines komen, ontvangen hiervoor een redelijke vergoeding. Ook andere grondeigenaren en pachters die bereid zijn hun grond beschikbaar te stellen voor windturbines binnen de technische ruimte kunnen hiervan meeprofiteren. Dat kan de landbouwfuncties ten goede komen. De gemeente wil dit niet bepalen, maar alleen de voorwaarden opstellen.

14.4 Zienswijze

Verander de opruimplicht van 25 jaar na start bouw naar 25 jaar na in gebruik name van de windturbines. Want start bouw is lastig te definiëren en tussen start bouw en ingebruikname kan een enorme tijd zitten.

Reactie gemeente

Het college vindt het belangrijk om de overlast van omwonenden zo klein mogelijk te houden. De fysieke overlast kan al optreden vanaf de start van de bouw. De initiatiefnemer moet dit startpunt melden. Daarbij wil de gemeente de duur van de bouw zo kort mogelijk houden. Daarom wordt de start van de bouw als beginpunt van de 25 jaar aangehouden.

14.5 Zienswijze

Verander de bankgarantie vanaf 5 jaar voor de sloopdatum naar een vorm van garantstelling uiterlijk 3 jaar voor de slooptermijn. Een bankgarantie legt namelijk onnodig een claim op de exploitatie van de project BV.

Reactie gemeente

De 5 jaar vóór ontmanteling gaat over de sloopvergunning. Er wordt een vorm van garantie vereist als alternatief voor het opstellen van een garantiefonds. De termijn waarop deze ingaat wordt nader vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

14.6 Zienswijze

Sluit aan bij het participatiekader van de provincie Utrecht en daarin benoemde schillen. Dit maakt het duidelijk en rechtvaardig voor iedereen.

Reactie gemeente

Er is gekozen om een verfijning aan te brengen ten opzichte van het participatiekader van de provincie. Voor de eerste 2 schillen sluiten we aan bij de 2 groepen van omwonenden (directe omwonenden en binnen een straal van 2,5 km) die tijdens het gebiedsproces het meest benaderd zijn. En waar ook veruit de meeste reacties van zijn ontvangen. De schil van directe burens omvat daarom ook woningen die vanuit Montfoort aan de Reijerscop zijn gelegen. Als derde schil is de gehele gemeente Woerden meegenomen, omdat de gemeenteraad ook voor de gehele gemeente beslist.

De tabel boven figuur 2 in het Toetsingskader geeft aan op welke participatiepunten deze schillen verschillen. De afstand tot het zoekgebied, de beleving van de windturbines en de volgorde van deelname aan financiële participaties zijn hierbij belangrijke criteria geweest.

14.7 Zienswijze

Ken de sociale grondvergoeding alleen toe aan grondeigenaren, reguliere pachters en verpachters in het zoekgebied. En verder hooguit de inwoners van de Reijerscop Harmelen. De sociale grondvergoeding van Reijerscop De Meern + Rijnenburg wordt ook niet gedeeld met inwoners van Reijerscop Harmelen.

Reactie gemeente

De uitleg bij de sociale grondvergoeding in de tabel is aangepast, zodat met name grondeigenaren en pachters in de technische ruimte hierin kunnen participeren. Dit kan in het participatieproces van de initiatiefnemers eventueel anders afgesproken worden met de omwonenden.

14.8 Zienswijze

Neem pachters en verpachters mee met Lokaal Eigendom. Wij zien pachters met een reguliere pacht of erfpacht als gelijk aan grondeigenaren.

Reactie gemeente

Pachters worden nu specifiek genoemd in het Toetsingskader bij de tabel over de schillen van participatie.

14.9 Zienswijze

Verduidelijk wanneer het Plan-MER moet worden opgesteld en uitgevoerd. Hoe verhoudt een eventuele plan-MER zich tot de project-MER?

Reactie gemeente

Het college stelt dat er vanwege de reeds uitgevoerde planMER van de provincie geen eigen plan-m.e.r. procedure nodig is. Maar dat een project-m.e.r. wel doorlopen moet worden om tijdig de milieueffecten, waaronder op de natuur, in beeld te krijgen (zie ook zienswijze 9.1). Dit

specifieke inzicht in milieueffecten heeft de gemeente nodig om een verantwoorde beslissing te kunnen nemen over het windpark.

14.10 & 14.11 Zienswijze

- Kan de term “omgevingspartij” verduidelijkt worden, benoemd op p.14 lokaal eigendom.
- Algemeen lokaal eigendom, termen lopen door elkaar. Verduidelijk wat u bedoelt met omgeving en lokale omgevingspartijen. Met nogmaals als advies punt 6

Reactie gemeente

De formulering van de genoemde stukken tekst over omgevingspartijen zijn aangescherpt. Vooral door ‘omgevingspartij’ consequent te vervangen door ‘lokale partij’. Een lokale partij moet gevestigd zijn binnen de 4 schillen van de tabel in hoofdstuk 7 van het Toetsingskader. Voor verduidelijking van lokaal eigendom zie zienswijze 11.5.

14.12 Zienswijze

Dwingt u af dat de initiatiefnemer met Woerden Energie samenwerkt? Zo ja, waarom? Het is mogelijk om lokale participatie in te richten met een ander type energiegemeenschap dan een energiecoöperatie.

Reactie gemeente

Nee. In het Toetsingskader staan voorwaarden voor lokaal eigenaarschap, maar niet door welke coöperatie dat moet worden ingevuld. In het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 is aangegeven dat een energiecoöperatie voor de gemeente de meest voor de hand liggende organisatie is om lokaal zeggenschap te borgen. De gemeenteraad heeft daarbij middels een amendement om maximalisatie van het lokaal eigendom gevraagd.

14.13 Zienswijze

Haal de verplichting aan de initiatiefnemer om het gehele Toetsingskader te onderschrijven uit het Toetsingskader. Omdat er graag in de anterieure overeenkomst als gelijkwaardige partijen afspraken worden gemaakt. Ook is het juridisch niet houdbaar om als publieke partij vooraf privaatrechtelijke zaken vast te leggen.

Reactie gemeente

De gemeente kan inderdaad niet eisen dat initiatiefnemers het gehele Toetsingskader moeten onderschrijven. De tekst is hierop aangepast, zodat duidelijk is dat het om de randvoorwaarden gaat. Privaatrechtelijke onderdelen worden in de anterieure overeenkomst vastgelegd.

14.14 Zienswijze

Wat wordt er bedoelt met het aansluiten van de windmolens aan project Rijnenburg? Het is nog niet bekend of hier windmolens komen en in welk type.

Reactie gemeente

Er zijn twee uitgangspunten die verwijzen naar de afstemming met een eventueel windpark Rijnenburg. Zie hiervoor het toetsingskader. De initiatiefnemer moet laten zien dat hij hier zoveel mogelijk rekening mee heeft gehouden. Het is geen harde eis.

De afstemming met Rijnenburg is een nadrukkelijke wens van de provincie (zie zienswijze 38.2.), die momenteel nog bevoegd gezag is voor de windturbines. De afstemming op hoogte en opstelling kan plaatsvinden zodra de plaatsing en het type windturbines van windpark Rijnenburg-Reijerscop bekend zijn. Is dit niet tijdig bekend, dan hoeft een initiatiefnemer hier geen rekening mee te houden.

14.15 & 14.16 Zienswijze

Welke weidevogeltelling moet aangehouden worden? Wie is het bevoegd gezag voor ecologische kwaliteit? Waarom is geen overleg noodzakelijk hierover met grondeigenaren? Graag zien wij dat het gehele plan wordt afgestemd met eigenaren.

Reactie gemeente

Welke weidevogeltellingen uiteindelijk meegenomen moeten worden, of dat er nieuwe tellingen moeten worden uitgevoerd, is aan de provincie als bevoegd gezag voor de natuurvergunning. De initiatiefnemers moeten hiervoor dus het overleg aan gaan met de provincie. Het concept-projectplan wordt onder andere op deze punten door de initiatiefnemer afgestemd met de betreffende grondeigenaren en pachters tijdens het volgend participatieproces.

14.17 Zienswijze

De storting van 0,4 euro per MWh aan het omgevingsfonds maakt onderdeel uit van procesparticipatie. Er is geen bezwaar om middelen af te dragen aan een gebiedsfonds, als dit de uitkomst van procesparticipatie is en er een positief resultaat behaald is. Graag geen keuzes maken die onderdeel horen te zijn van procesparticipatie. Daarnaast als er een negatief resultaat is voor een jaar is het niet mogelijk om een afdracht te doen.

Reactie gemeente

De initiatiefnemers moeten handelen naar de meest recente Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. Daarin staat nu 0,40 euro per MWh als ondergrens voor het gebiedsfonds genoemd. Als uitgangspunt in het Toetsingskader is verder opgenomen dat initiatiefnemers in het participatieplan op hoofdlijnen aangeven hoeveel budget ze beschikbaar stellen voor het omgevingsfonds. Daar moeten vervolgens in het participatieproces nadere afspraken over worden gemaakt die terugkomen in het definitief participatieplan. Dat zal dan in de anterieure overeenkomst terugkomen.

14.18 Zienswijze

Waarom moet de initiatiefnemer een omgevingsovereenkomst sluiten met omwonenden? Wij zijn van mening dat niet alles in overeenkomsten is te vatten en dat je bewoners geen rechten mag onthouden om bijvoorbeeld bezwaar te maken.

Reactie gemeente

De term omgevingsovereenkomst stond al in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie in 2021 en komt terug in het provinciaal Participatiebeleid. De term omgevingsovereenkomst wekt volgens de gemeente echter teveel verwachtingen. Daarom spreken we nu van omgevingsafspraken. Die omgevingsafspraken tijdens het participatieproces ontzeggen bewoners niet hun wettelijk recht om bezwaar te maken. Vóór besluitvorming over de vergunning sluiten de initiatiefnemers met de gemeente een anterieure overeenkomst. Daarin

worden de omgevingsafspraken meegenomen.

Conclusie Zienswijze 14

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- De uitleg bij de sociale grondvergoeding tabel is aangepast, zodat met name grondeigenaren en pachters in de technische ruimte hier in kunnen participeren.
 - Pachters worden nu specifiek genoemd in het Toetsingskader bij de tabel over de schillen van participatie.
 - De formulering van de stukken tekst over omgevingspartijen zijn aangepast door 'omgevingspartij' consequent te vervangen door 'lokale partij'.
 - In plaats van te spreken van een omgevingsovereenkomst wordt nu in het Toetsingskader gesproken van omgevingsafspraken.
 - Initiatiefnemers hoeven niet het gehele Toetsingskader te onderschrijven. De tekst is hierop aangepast.
-

Zienswijze 15

15.1 Zienswijze

Geen windmolens in Reijerscop. Slecht voor mens en dier.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft begin 2023 besloten dat Reijerscop de zoeklocatie voor windturbines werd. Tijdens het onderzoek in het gebiedsproces is aangetoond dat windturbines daar inderdaad mogelijk zijn, uitgaande van het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder dat mogelijk is. Hiermee kunnen op termijn vergunningen voor windturbines worden aangevraagd. In het Toetsingskader is veel aandacht voor mogelijke effecten op de mens (zoals landschappelijke effecten, geluid en slagschaduw) en natuur (bijvoorbeeld weidevogels en de natuurvergunning).

Conclusie Zienswijze 15

Geen aanpassing van het toetsingskader.

Zienswijze 16

Zienswijze van een directe buur.

16.1 Zienswijze

Zie af van windmolens in Reijerscop. Het is zeer schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. Dit door geluid als slagschaduw en knipperende lichten.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft begin 2023 besloten dat Reijerscop de zoeklocatie voor windturbines werd. Tijdens het onderzoek in het gebiedsproces is aangetoond dat windturbines daar inderdaad mogelijk zijn, uitgaande van het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit

2021. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder dat mogelijk is. Zie verder bij zienswijze 15.1.

16.2 Zienswijze

De tiphoogte van 215 tot en met 270 meter hoog is absurd. Er zijn kleinere windmolens die ook veel energie opwekken; met grote windmolens is het landschapsvervuiling, geluidsoverlast en slagschaduw. Er is geen aandacht voor mens en dier. Er zijn voorbeelden van overlast door slagschaduw, knipperende lichten en geluid.

Reactie gemeente

Een kleinere windmolen wekt naar verhouding veel minder stroom op dan grotere turbines. Met één grote windturbine vanaf 215 m tiphoogte wordt in de praktijk meer stroom opgewekt dan met duizend erfmolens bij elkaar. Voor zover er nog windturbines in de tussencategorie beschikbaar zijn, leveren die in het binnenland geen haalbaar windpark op.

16.3 Zienswijze

Er wordt gesproken van 5 windturbines maar dat is nog maar het begin. De lijn wordt gewoon doorgetrokken in westerlijke richting tot aan Cattenbroek.

Reactie gemeente

Er is alleen aangegeven dat er maximaal 5 windturbines passen in de technische ruimte in Reijerscop in de gemeente Woerden, niet dat er 5 windturbines komen. Het doortrekken van een lijn in westelijke richting zou betekenen dat er windmolens zouden worden geplaatst in een buurgemeente. Daar gaat de gemeente Woerden niet over.

16.4 Zienswijze

Windenergie wordt ondanks tegenstand er gewoon door heen gedrukt. Dit komt omdat wind in de Reijerscop nodig is om de businesscase van de gemeente Utrecht rond te krijgen. Ook de grondeigenaren proberen er flink beter van te worden maar de omwonenden zijn de dupe.

Reactie gemeente

De gemeente probeert de inkomsten lokaal te houden, te verdelen over meerdere inwoners en partijen en mede ten goede te laten komen aan de kwaliteit van de lokale omgeving. Niet vanwege een businesscase in de gemeente Utrecht.

16.5 Zienswijze

Het energienet is overvol en windmolens staan vaak stil of zijn kapot.

Reactie gemeente

Er wordt door de netbeheerders hard gewerkt aan het verzwaren van het elektriciteitsnet. Ook voor het onderstation waar de windturbines op aangesloten kunnen worden. Er wordt dus niet gewacht op die verzwaring. De planning is dat de verzwaring voor het windpark gereed is rond 2029 en dat de aansluiting op het net ook dan pas nodig is.

Windturbines kunnen ruim 95% van de tijd draaien. Als ze stil staan zijn daar redenen voor, waaronder afwezigheid van wind en benodigd onderhoud.

16.6 Zienswijze

Waar is de compensatie voor waardevermindering van de woning?

Reactie gemeente

Er zijn landelijke regels bij waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. Er is onder voorwaarden nadeelcompensatie mogelijk, zie voor details zienswijze 4.5.

Conclusie Zienswijze 16

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 17

Zienswijze van een directe buur.

17.1 Zienswijze

Overweeg strengere geluidsnormen die zijn afgestemd op de specifieke situatie in Reijerscop, zoals het verlagen van de maximale Lden tot 40 dB. En niet een gemiddelde maar de momenten. Deze normen bieden mogelijk onvoldoende bescherming tegen gezondheidsklachten, vooral in landelijke gebieden met weinig omgevingsgeluid.

Reactie gemeente

De gemeente mag in Reijerscop niet zomaar strengere geluidsnormen opnemen dan de normen waar het Rijk mee gaat komen in 2025. Het is wel toegestaan om een aanvullende norm op te stellen. Dat doet het college voor maximaal momentaan geluid.

17.2 Zienswijze

Neem, indien landelijke normen ontbreken, een preventieve norm voor tonaal laagfrequent geluid op en stel mitigerende maatregelen verplicht wanneer laagfrequent geluid boven een bepaalde drempelwaarde wordt gemeten.

Reactie gemeente

Er wordt nu als randvoorwaarde een norm over tonaal laagfrequent geluid vereist, ook als hiervoor alsnog geen landelijke norm wordt vastgesteld. Daarom kunnen bij overschrijding van de toeslag van 5 dB voor deze toon mitigerende maatregelen worden voorgeschreven.

17.3 Zienswijze

Waarborg het uitgangspunt van maximum 1 uur slagschaduw per jaar.

Reactie gemeente

Voor slagschaduw mag de gemeente wel een strengere norm stellen dan landelijk voorgesteld. Die is maximaal 1 uur slagschaduw per jaar, zoals in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie afgesproken in 2021.

17.4 Zienswijze

Voer een uitgebreide gezondheidseffectrapportage (GER) uit die alle gezondheidsrisico's in kaart brengt. Want het Toetsingskader mist een grondige evaluatie van de bredere gezondheidseffecten op omwonenden.

Reactie gemeente

Voor een windpark is een milieueffectrapport (MER) de passende manier om de gezondheidseffecten mee te nemen. Dat gaat via de vaststelling van de landelijke windturbinebepalingen. Zie de plan-MER bij de landelijke ontwerp-normen uit 2022 voor de onderbouwing daarvan. Een uitgebreide gezondheidseffectrapportage heeft vooral meerwaarde als er heel veel stoffen vrijkomen vlak bij heel veel mensen, zoals bij Tata Steel. In de landelijke windturbinebepalingen zijn de risico's voor de verschillende gezondheidseffecten door windturbines afgewogen. Daar sluit het college bij aan.

17.5 Zienswijze

Verplicht periodieke monitoring van de gezondheid van omwonenden in samenwerking met een onafhankelijk onderzoeksinstituut, waarbij klachten over gezondheid en welzijn worden gedocumenteerd en geëvalueerd.

Reactie gemeente

Het is niet aan te tonen of individuele gezondheidsklachten direct het gevolg zijn van een windturbine. Het is niet mogelijk om de gezondheid van mensen in een bepaald gebied compleet en eenduidig te evalueren in relatie tot één specifieke geluidsbron. Zie het onderzoek Landelijke gezondheidsverkenning windturbines 2012-2021 van NIVEL (november 2023). Voor het onderzoeken van gezondheidseffecten van windturbines zijn grotere onderzoeken nodig onder meerdere windparken. Deze studies worden ook uitgevoerd, zowel in Nederland als internationaal. Ze hebben als basis gediend voor de nieuwe landelijke conceptnormen voor windturbines, onder meer over geluidsoverlast. Deze normen gelden ook in Woerden.

Conclusie zienswijze 17

Voor tonaal geluid en slagschaduw zijn de gestelde normen nu als randvoorwaarde (eis) beschreven.

Zienswijze 18

Zienswijze van een directe buur.

18.1 Zienswijze

Wij zijn fel tegen de windmolens, puur voor onze gezondheid. Slagschaduw, geluidsoverlast lekstroom. Er is al zo veel ellende bewezen dat ze er beslist niet mogen komen in onze polder.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft begin 2023 besloten dat Reijerscop de zoeklocatie voor windturbines werd. Tijdens het onderzoek in het gebiedsproces is aangetoond dat windturbines daar

inderdaad mogelijk zijn, uitgaande van het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder dat mogelijk is. Hiermee kunnen op termijn vergunningen voor windturbines worden aangevraagd. Daarbij is goed gekeken naar het (gezondheids)onderzoek over windturbines en hoe dat door onafhankelijke instanties beoordeeld en geïnterpreteerd wordt. Zie ook het antwoord op zienswijze 17.4.

Conclusie zienswijze 18

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 19

Zienswijze van een directe buur.

19.1 Zienswijze

Zorgen over gezondheid voor mens en dier en dat deze niet goed zijn onderzocht.

Reactie gemeente

Er is goed gekeken naar het gezondheidsonderzoek over windturbines en hoe dat door onafhankelijke instanties beoordeeld en geïnterpreteerd wordt. Zie ook het antwoord op zienswijzen 17.4 en 15.1.

19.2 Zienswijze

Wat zijn de milieu effecten?

Reactie gemeente

De milieueffecten zijn onderzocht in de verkennende milieuonderzoeken tijdens het gebiedsproces, zie ook het verslag daarvan (denkmee.woerden.nl). Ze worden nader uitgezocht door de initiatiefnemers met een project-m.e.r.

19.3 Zienswijze

Wat gaat de aanleg van de windmolens doen met ons oude rijksmonument? Ivm al het zware verkeer en heien.

Reactie gemeente

De initiatiefnemer wordt bij de bouw aan de geldende regelgeving rondom rijksmonumenten gehouden en moet rekening houden met eventuele schade aan nabije percelen. De initiatiefnemer is daar aansprakelijk voor.

19.4 Zienswijze

Waar gaat de lekstroom heen?

Reactie gemeente

Er kunnen lekstromen ontstaan bij windturbines, die in de directe omgeving van de windturbines in verschillende richtingen kunnen gaan. Of hier effecten door kunnen optreden lijkt afhankelijk van de sterkte van die lekstromen en welke maatregelen ertegen genomen worden. Veel hangt daarbij van aarding van apparatuur af, maar er is nog geen hard wetenschappelijk bewijs van de grootte van de effecten.

19.5 Zienswijze

Wie is er straks aansprakelijk voor de bisfenol a deeltjes die na verloop van tijd loslaten en neerslaan in het grasland?

Reactie gemeente

Hierover is contact geweest met het RIVM. Zie verder de beantwoording hierover bij zienswijze 13.13.

19.6 Zienswijze

Hoe wordt compensatie waarde vermindering huizen gedaan?

Reactie gemeente

Er zijn landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. Zie voor details zienswijze 4.5.

Conclusie Zienswijze 19

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 20

Zienswijze van een directe buur.

20.1 Zienswijze

Wat gebeurt er als in de toekomst lichamelijke klachten aangetoond kunnen worden met als oorzaak hiervan geluidsoverlast?

Reactie gemeente

De meeste grote bouwprojecten kunnen leiden tot overlast voor de omgeving. Dat geldt bijvoorbeeld voor de aanleg van fabrieken, snelwegen en ook voor windturbines. De overheid maakt een afweging tussen de overlast voor de omgeving en de meerwaarde van een project voor de samenleving. Bij de aangescherpte landelijke normen voor windenergie is rekening gehouden met een kans van 5% op ernstige geluidshinder; dit is lager dan bij de vorige geluidsnormen. Dit is ook lager dan bij veel andere bouwprojecten, zoals snelwegen. Het volledig uitsluiten van klachten wordt door de overheid echter niet als redelijk gezien, omdat daarmee vrijwel geen enkel groot bouwproject nog zou kunnen doorgaan.

20.2 Zienswijze

De prijs voor obstakelverlichting met naderingsdetectie van de windturbine is bijna verwaarloosbaar in vergelijking met de prijs van een windturbine. De prijs die de regio moet betalen als de naderingsdetectie er niet is, is dat de hele regio naar priemende rode lampen moet kijken.

Reactie gemeente

Er wordt nu vereist dat er een subsidie wordt aangevraagd voor naderingsdetectie als de Inspectie Leefomgeving en Transport toestemming geeft voor naderingsdetectie. Zie verder zienswijze 4.6.

20.3 Zienswijze

De hoogtes van de/ het aantal windturbines worden afgestemd met de turbines van de gemeente Utrecht, waar is dan de inspraak?

Reactie gemeente

Het voegen van de tiphoogte in Reijerscop naar die in Rijnenburg is vanuit de gemeente geen randvoorwaarde (harde eis), maar een uitgangspunt (wens). Voor de gemeente is dit geen verlies van beslissingsbevoegdheid.

20.4 Zienswijze

4% eigen risico bij planschade doet pijn. Compensatie zou wel op zijn plaats zijn ook gezien de vermindering van woongenot. Wellicht met de opbrengst van de opgewekte energie.

Reactie gemeente

Er zijn landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. Zie voor details zienswijze 4.5.

Er komt ook een omwonendenregeling, waarvan de hoogte onderdeel is van de omgevingsafspraken tussen initiatiefnemer en direct omwonenden.

Conclusie zienswijze 20

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 21

Zienswijze van een directe buur.

21.1 Zienswijze

Wij roepen de gemeente op om eerst te investeren in grondig onderzoek naar de impact van windmolens met een tiphoogte van 240m en af te zien van het nemen van risico's met de gezondheid en veiligheid van inwoners in dit gebied. De gevolgen van rotorbreuken, ijsafzetting en slagschaduw bij windmolens van deze grootte zijn namelijk onvoldoende bekend en vormen

een potentieel gevaar voor de veiligheid van mensen (en dieren) die in de buurt wonen en werken.

Reactie gemeente

Elke windturbine die in Nederland geplaatst wordt, moet gecertificeerd zijn voor verschillende risico's. Daarnaast zorgen de aangescherpte normen bij alle soorten en hoogten windturbines voor een betere bescherming, die vooraf bekend is (zie onder andere zienswijze 4.1.). Er hoeft volgens de gemeente, voor het Toetsingskader geen nader onderzoek te worden gedaan naar typen windturbines, zoals die van 240 meter tiphoogte.

21.2 Zienswijze

Wij dringen aan op een herziening van het participatieproces en verzoeken de gemeente om transparantie te bieden over de wijze waarop de input van omwonenden is meegewogen en hoe deze van invloed is geweest op de besluitvorming. Daarnaast vragen wij om een onafhankelijk orgaan om het participatieproces te begeleiden en toezicht te houden op de mate van betrokkenheid en inspraak van alle belanghebbenden. Dit omdat omwonenden onvoldoende zich gehoord voelen en bij besluitvorming betrokken zijn geweest.

Reactie gemeente

Deze Nota van Antwoord geeft inzicht in hoe de input van omwonenden is meegenomen in de besluitvorming over het aanpassen van het Toetsingskader. Voorafgaand daaraan heeft de gemeente een gebiedsproces georganiseerd. Daarin zijn opmerkingen van bewoners en andere belanghebbenden gehoord en zoveel mogelijk beantwoord en meegenomen in het toetsingskader. Dit is terug te lezen in het verslag van het gebiedsproces. Herziening van het uitgevoerde participatieproces is niet nodig.

21.3 Zienswijze

Waardevermindering van nabijgelegen woningen en percelen door de bouw van windmolens heeft een financiële en emotionele impact op betrokkenen. Een vergoeding die in verhouding staat tot de schade die wordt geleden door omwonenden is essentieel. Wij vragen u om concrete maatregelen voor compensatie en te komen met een heldere regeling waarin rekening wordt gehouden met de belangen van de omwonenden.

Reactie gemeente

Er zijn landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. Zie voor details zienswijze 4.5. Er is in het Toetsingskader ook een omwonendenregeling voorzien, waarvan de hoogte onderdeel is van de omgevingsafspraken tussen initiatiefnemer en direct omwonenden.

21.4 Zienswijze

Inwoners maken zich grote zorgen over verstoring van het leefklimaat onder andere door geluidsoverlast en de normen hiervoor lijken ontoereikend te zijn. Wij vragen de gemeente Woerden om strenge en realistische geluidsnormen te hanteren die passen bij de grote omvang van deze windmolens, en te onderzoeken of er alternatieve locaties zijn die minder belastend zijn voor de omgeving.

Reactie gemeente

De geluidsnormen die in het Toetsingskader geëist worden zijn naar de mening van het college streng en realistisch. Deze sluiten aan bij de concept-geluidsnormen vanuit het Rijk waar dat moet, en zijn strenger waar dat kan. Voor de onderbouwing van de keuze voor Reijerscop zie zienswijze 13.8.

21.5 Zienswijze

De huidige normen zijn onvoldoende specifiek en gebaseerd op jaargemiddelden, terwijl dit geen realistisch beeld biedt van de overlast die windmolens in de praktijk kunnen veroorzaken. Wij pleiten voor concretere normen die gericht zijn op specifieke momenten en piekbelastingen. Het hanteren van real-time meetpunten en normen op basis van momenten van de dag en omgevingsomstandigheden zou eerlijker en transparanter zijn. Momentgerichte normen geven ook een sterke basis voor het nemen van corrigerende maatregelen, mocht dit nodig zijn.

Reactie gemeente

In het Toetsingskader is een norm als randvoorwaarde opgenomen voor maximaal momentaan geluid. Dit is een norm voor een korte tijdsperiode waar altijd aan moet worden voldaan, ongeacht windsnelheden en het weer. Dit als aanvulling op de andere geluidsnormen.

21.6 Zienswijze

Wij verzoeken de gemeente om in de afspraken en voorwaarden een harde eis op te nemen voor 50% lokaal eigendom, om het project eerlijker en transparanter te maken. Voor draagvlak onder omwonenden is het essentieel dat deze 50% lokaal eigendom een harde eis wordt. Zonder deze eis doorgaan is onverantwoord.

Reactie gemeente

Minimaal 50% lokaal eigendom is voor de gemeente een randvoorwaarde (eis). Zie verder zienswijze 9.20.

21.7 Zienswijze

Gezien de genoemde zorgen omtrent veiligheid, participatie, financiële gevolgen en leefbaarheid, verzoeken wij de gemeente Woerden dringend om het besluit om deze windmolens in polder Reijerscop te plaatsen te heroverwegen.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft begin 2023 besloten dat Reijerscop de zoeklocatie voor windturbines werd. Tijdens het onderzoek in het gebiedsproces is aangetoond dat windturbines daar inderdaad mogelijk zijn, uitgaande van het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder dat mogelijk is. Zie verder bij zienswijze 15.1.

Conclusie zienswijze 21

Aanscherping van formuleringen over lokaal eigendom, zie onder andere bij zienswijze 9.2.

Zienswijze 22

Zienswijze van een directe buur.

22.1 Zienswijze

Er staan veel onduidelijkheden en fouten in het ontwerp Toetsingskader, ga er nog eens om de tafel over zitten.

Reactie gemeente

Dankzij de zienswijzen zijn er veel verbeteringen doorgevoerd in het Toetsingskader.

22.2 Zienswijze

De winst voor grote maatschappijen mag niet voorrang hebben op de gezondheid van omwonenden.

Reactie gemeente

Het college meent dat, met de voorkeur voor een lokaal consortium en het stellen van heldere normen, de gezondheid van omwonenden voldoende beschermd wordt.

Conclusie zienswijze 22

Geen aanpassingen van het Toetsingskader.

Zienswijze 23

Zienswijze van een directe buur.

23.1 Zienswijze

Het plaatsen van windturbines zal naar verwachting leiden tot meer ongelukken bij het wisselen van banen op de op de nabijgelegen snelweg, door slagschaduw en afleidende lampen.

Reactie gemeente

Het is onduidelijk waar de verwachting van meer ongelukken op de A12 op gebaseerd wordt. Er wordt voor de vergunningverlening standaard een veiligheidstoets gevraagd van Rijkswaterstaat voor de effecten op de snelweg.

23.2 Zienswijze

Plaats accu's bij de windmolens, zodat wanneer het elektriciteitsnet vol is hier de opgewekte energie opgeslagen kan worden.

Reactie gemeente

Het is aan de initiatiefnemer om eventueel batterijen te plaatsen. Deze optie wordt in de huidige situatie ongetwijfeld meegenomen. Voor meer over netcongestie zie ook zienswijze 7.1.

23.3 Zienswijze

Laat particuliere initiatieven (zonnepanelen op huishoudens) meetellen.

Reactie gemeente

Voor de invulling van het RES-bod vanuit Woerden mogen zonnepanelen niet meetellen, omdat die op landelijke schaal al meegeteld zijn.

23.4 Zienswijze

De rooskleurige opwek cijfers zullen naar verwachting tegenvallen en zullen drastisch lager zijn, kijk maar naar zonnepanelen.

Reactie gemeente

De opwekking van windenergie wordt bijgehouden op <https://energieopwek.nl/>. Daaruit wordt duidelijk dat windenergie op land een belangrijke bijdrage levert aan de opwekking van duurzame energie.

Conclusie zienswijze 23

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 24

Zienswijze van een directe buur.

24.1 Zienswijze

Wij willen de windturbines niet: Horizonvervuiling, maar erger gezondheidsproblemen.

Reactie gemeente

We verwachten op basis van het reeds uitgevoerde onderzoek geen onaanvaardbare gezondheidsproblemen. Zie onder andere zienswijzen 4.1 en 6.1. Er zijn zeker effecten op de horizonbeleving; dat is onvermijdelijk met windturbines. Zie onder andere zienswijze 10.2 voor een uitleg over de afweging tussen dergelijke effecten door de plaatsing van windturbines en het (inter)nationaal belang hiervan.

24.2 Zienswijze

Het net kan de hoeveelheid energie [*niet?*] aan. Er wordt nu al geld gevraagd voor het terug leveren van energie.

Reactie gemeente

Er wordt door de netbeheerders al hard gewerkt aan het verzwaren van het elektriciteitsnet. Ook voor het onderstation waar de windturbines op aangesloten kunnen worden. Er wordt dus niet gewacht op die verzwaring. De planning is dat de verzwaring voor het windpark gereed is rond 2029 en dat de aansluiting op het net ook dan pas nodig is.

Conclusie zienswijze 24

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 25

25.1 Zienswijze

Ik vind het een enorme aantasting van het landschap. De provincie verleent subsidies voor het verbeteren van landschappelijke elementen. Hiermee erkent zij impliciet dat het plaatsen van windturbines een aantasting zijn van cultuurhistorische waarden, uitstraling en identiteit van het landschap.

Reactie gemeente

Het is onvermijdelijk dat windturbines invloed hebben op het landschap. Middels de uitgangspunten in hoofdstuk 6a van het toetsingskader wordt de initiatiefnemer gevraagd om maatregelen te nemen die het landschap ten goede komen.

25.2 Zienswijze

In het Toetsingskader staat dat de windturbines zo veel mogelijk moeten aansluiten bij bestaande landschappelijke structuren. Dit is onzin doordat deze windturbines met 270m andere elementen in het landschap max 15m domineren, daarnaast bewegen de turbines ook.

Reactie gemeente

Volgens het college kan de positie van de windturbines op hoger schaalniveau wel aansluiten bij landschapsstructuren zoals de snelweg, de Oude Rijn en de Oude Wetering.

25.3 Zienswijze

Zelf eisen stellen i.p.v. gemeente Utrecht te volgen, zoals bij obstakelverlichting. En dus niet achter de Utrechtse plannen voor windturbines verschuilen. Teksten als 'waar mogelijk' moeten verwijderd worden.

Reactie gemeente

Het aanvragen van naderingsdetectie bij de Inspectie Leefomgeving en Transport wordt nu als randvoorwaarde opgenomen in het Toetsingskader. Zie daarnaast het antwoord bij zienswijze 20.3.

25.4 Zienswijze

De gigaturbines kunnen naar hun aard onmogelijk een meerwaarde creëren voor recreatie, natuurontwikkeling, waterbeheer, bodemdaling of landschapsversterking. Als dit een eis is kan het plan niet doorgaan.

Reactie gemeente

Het combineren van de windturbines met andere thema's is genoemd als uitgangspunt (wens). Het college ziet hier mogelijkheden voor, bijvoorbeeld als de initiatiefnemer er in investeert als onderdeel van de planvorming en realisatie.

25.5 Zienswijze

Volgens “Energietransitie RES-regio U16” is 46% van al het energieverbruik toe te schrijven aan verkeer, waarvan 33% verkeer uit andere regio’s. Het is onrechtvaardig dat wij energie voor het verkeer van andere regio’s moeten opwekken. Deze regio’s moeten zelf de alternatieve energie opwekken.

Reactie gemeente

Andere regio’s wekken ook duurzame energie op. Het klopt dat een deel van het verkeer in onze regio uit een andere regio komt. Net als dat in andere regio’s een deel van het verkeer juist weer uit onze regio komt.

Het bovendien is niet de bedoeling van de RES U16 om al het energieverbruik in de regio met windenergie te 'compenseren'. Met de afspraken voor duurzame opwek in de RES U16 wordt hooguit de helft van het elektriciteitsverbruik met duurzame bronnen opgewekt.

25.6 Zienswijze

Waarschijnlijk heeft “de gewone burger” niets aan financiële participatie. Terwijl de gewone burger de impact van turbines op het landschap wel ervaart.

Reactie gemeente

Als inwoners investeren in windturbines ontvangen zij daar een rendement op. Dat staat los van de invloed van windturbines op het landschap. Omwonenden die geen geld investeren in het windpark, kunnen overigens wel profiteren van het windpark. Bijvoorbeeld via een omwonendenregeling of een gebiedsfonds.

25.7 Zienswijze

Maak van 50% lokaal eigendom een eis in plaats van een streven.

Reactie gemeente

Minimaal 50% lokaal eigendom is voor de gemeente een randvoorwaarde (eis). Zie verder zienswijze 9.20.

Conclusie zienswijze 25

Geen aanpassing van het Toetsingskader, behalve de formulering voor het lokaal eigendom.

Zienswijze 26

26.1 Zienswijze

Er is niet met gedegen veldonderzoek aangetoond dat negatieve gezondheidseffecten van windturbines voor mens en dier voorkomen kunnen worden.

Reactie gemeente

Voor een windpark is een milieueffectrapport (MER) de passende manier om de gezondheidseffecten mee te nemen. Dat gaat via de vaststelling van windturbinenormen. Zie verder het antwoord bij zienswijze 17.4.

26.2 Zienswijze

De Lden norm beschermd niet tegen overlast en pieken.

Reactie gemeente

Zie zienswijze 4.1. voor de relatie tussen normen en overlast. Het is niet zo dat de geluidsnormen er zijn om elke vorm van overlast te voorkomen, maar wel voor een groot deel. Om bij structureel optredende pieken te kunnen toetsen zijn er randvoorwaarden voor tonaal geluid respectievelijk maximaal tonaal geluid opgenomen.

26.3 Zienswijze

Vermeld in het toetsingskader: minimaal 800 meter afstand tot woningen – lintbebouwing - ongeacht of er een concentratie mensen woont of niet. Om ieder mensenleven en gezondheid van elk mens als gelijkwaardig te beschouwen.

Reactie gemeente

De gemeenteraad heeft in 2021 het Afwegingskader grootschalige duurzame energie vastgesteld. Daarin is besloten dat de minimale afstand tot kernen, zoals Harmelen, ongeveer 800 meter is, en de minimale afstand tot woningen buiten de kernen, zoals in Reijerscop, ongeveer 500 meter is.

26.4 Zienswijze

Oproep om de 38 tot 44 GWh als absolute bovengrens te behouden. Zeker omdat er nadelige gezondheidseffecten vanuit twee bronnen komen, zowel de A12 als de windturbines.

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Zie verder ook zienswijze 1.1.

26.5 Zienswijze

Neem veldonderzoek op in het toetsingskader en stel zeker dat wordt voldaan aan de SMB richtlijn. De bewijslast moet voorafgaand van de bouw zijn, neem als gemeente verantwoordelijkheid voor de zorgplicht.

Reactie gemeente

De Strategische Milieu Beoordeling richtlijn wordt op rijksniveau gevolgd met de nieuwe landelijke normen voor windturbines die volgens planning vanaf juli 2025 in werking zijn. De plan-MER voor deze windturbinebepalingen uit 2022 levert daarvoor de bewijslast. Door als gemeente onder andere deze goed onderbouwde normen als randvoorwaarde over te nemen, vult de gemeente haar specifieke zorgplicht in.

26.6 Zienswijze

Nooit eerder zijn zulke mega IWT's op land gezet. En er is voldoende onderzoek dat aantoonst dat gezondheidsschade en hinder zich zeker zal voordoen. Ook slaapgebrek leidt op kort termijn tot gezondheidsrisico's en gezondheidsschade.

Reactie gemeente

Er is een ruime bandbreedte van mogelijke windturbine hoogtes opgenomen in het Toetsingskader. De mate van overlast is hier niet sterk van afhankelijk, omdat de geluidscontouren hierin niet heel veel verschillen. Enige mate van overlast is onvermijdelijk, zoals verantwoord onder zienswijze 4.1.

26.7 Zienswijze

Hoe verhoudt zich dat aantal van 5 IWT tot de max van 38-44 GWh, de eis tot afstemming met IWT's Rijnenburg. En tot de berekeningen van '2 van 260 meter tiphoogte of 3 van minder dan 215 meter'?

Reactie gemeente

De opbrengst van windturbines van ongeveer 260 meter tiphoogte zit tussen die van 270 meter tip en 215 meter tip en past bij de bandbreedte van 38-44 GWh/jaar. Met 3 windturbines vanaf 215 meter tiphoogte wordt al gauw meer dan 44 GWh/jaar opgewekt. Zie verder de beantwoording bij zienswijzen 9.12 en 9.13.

26.8 Zienswijze

Waarom magere wensen op gezondheid, terwijl de gemeente zorgplicht heeft jegens inwoners en behoort te voorkomen dat gezondheidsschade ontstaat en inbreuk op de leefomgeving met dito effect op grond van de SMB richtlijn?

Ontwerp toetsingskader windenergie bevat vooral zachte wensen/ uitgangspunten ten aanzien van gezondheid – in plaats van harde eisen/randvoorwaarden, en juist dat laat ruimte aan initiatiefnemer om gezondheid naast zich neer te leggen. Financiën en techniek heeft primaat.

Reactie gemeente

De Strategische Milieu Beoordeling richtlijn wordt op rijksniveau gevolgd met de nieuwe landelijke normen voor windturbines die volgens planning vanaf juli 2025 in werking zijn. De plan-MER voor deze windturbinebepalingen uit 2022 levert hiervoor de bewijslast. Door als gemeente onder andere deze goed onderbouwde normen als randvoorwaarde over te nemen, vult de gemeente haar specifieke zorgplicht in.

Zie verder de beantwoording onder de zienswijzen 9.7/8/9 en 13.13.

26.9 Zienswijze

Verzoek: scherp aan tot harde eisen en randvoorwaarden. Geef niet techniek en financiën primaat maar bescherming van gezondheid van mens en dier. Van het gedomesticeerde dier ontbreekt overigens ieder spoor in het toetsingskader en proces. Voeg dat toe: in agrarische omgeving een factor van belang.

Reactie gemeente

De normen op het gebied van onder andere geluid en slagschaduw zijn nu expliciet als randvoorwaarde (eis) benoemd in het Toetsingskader. Zie verder de antwoorden bij zienswijze 9.7/8/10. Voor gedomesticeerde dieren verwijst de gemeente naar de reactie op dit gebied, in de zienswijzen bij de plan-MER van de provincie Utrecht, voor de bepaling van de 99 mogelijke gebieden voor windenergie. Daarin wordt aangegeven dat er geen significante effecten van windturbines op deze dieren aangetoond is.

26.10 Zienswijze

De randvoorwaarde ‘inschatting van de mogelijkheid om te voldoen aan gestelde geluids – en slagschaduwnormen.’ Is te vaag en vrijblijvend. Maak hier een keiharde eis van; randvoorwaardelijk om te kunnen worden gezien als waardig initiatief is nodig: keihard bewijs – vooraf aantoonbaar overlegd - dat gezondheid afdoende wordt beschermd en gezondheidsschade wordt voorkomen. Dan ligt de bewijslast waar deze hoort, bij de initiatiefnemer, fabrikant en onder verantwoordelijkheid van de gemeente met zorgplicht.

Reactie gemeente

Het gaat bij de randvoorwaarde over het (concept-)projectplan om de uitleg hoe een opstelling van windturbines aan deze normen voldoet. De tekst van het Toetsingskader is hierop aangepast. Pas als een project-m.e.r. wordt uitgevoerd wordt duidelijk onder welke voorwaarden het windpark mogelijk is. Hiermee stelt de initiatiefnemer een definitief projectplan op en kan een vergunning worden aangevraagd. Daarbij is het een eis dat windturbines voldoen aan de gestelde geluids- en slagschaduwnormen.

26.11 Zienswijze

Zowel “maximaal momentaan geluid” als “bromtonen/ tonaal laagfrequent geluid” wordt doorgeschoven van de vergunnings- naar de handavingsfase”. En bekend is dat omwonenden, in de handhaving, als er eenmaal turbines staan, geheel machteloos staan.

Neem op in het toetsingskader: een definitie van beide geluids’normen’ en meetlat – geconcretiseerd - van momentaan en tonaal LFG.

Reactie gemeente

De basis voor beide normen wordt beschreven in het Toetsingskader, als randvoorwaarden. De exacte uitwerking van de normen hoeft pas bij vergunningverlening en zal waar mogelijk gebaseerd worden op nieuwe landelijke normen.

Omwonenden zijn niet machteloos als de turbines er staan. De initiatiefnemer moet voldoen aan de geluidsnormen, en de gemeente of omgevingsdienst controleert dat. Bewoners kunnen met klachten altijd terecht bij initiatiefnemer, omgevingsdienst en/of gemeente.

26.12 Zienswijze

Neem op als eis en randvoorwaarde: voordat de vergunning wordt afgegeven dient de fabrikant via een geaccrediteerde instelling aan te tonen dat aan de normen voor momentaan en tonaal LFG wordt voldaan.

Reactie gemeente

Een windturbine wordt door de fabrikant verkocht met certificaten voor de verschillende normen. Pas bij ingebruikname blijkt of de windturbine inderdaad aan de verwachting voldoet, of dat er een vervelende bromtoon (tonaal geluid) blijkt te zijn. Als er een bromtoon optreedt van meer dan 40 dB op een plek waar 45 dB Lden geldt, is er sprake van overschrijding van de norm voor tonaal (laagfrequent) geluid. Met deze norm voor tonaal geluid kan de initiatiefnemer hierop aangesproken worden. De handhavingsnorm voor maximaal momentaan geluid kan pas exact bepaald worden als de windturbines er staan.

26.13 Zienswijze

Wat is de toegevoegde waarde van de norm voor maximaal momentaan geluid in het Toetsingskader als het 99,9% zeker is dat deze norm er landelijk komt.

Reactie gemeente

Het is onwaarschijnlijk dat er een landelijke norm voor maximaal momentaan geluid voor windturbines komt. Deze moet lokaal worden vastgesteld op basis van de feitelijke situatie.

26.14 Zienswijze

Kan de gemeente deze norm stellen als dit geen landelijke norm wordt? Bij een maximum van 1 uur slagschaduw kon hiervoor ook geen harde eis gemaakt worden.

Reactie gemeente

De norm voor maximaal momentaan geluid is aanvullend op de landelijke normen en dat moet lokaal vastgesteld worden. Landelijk geldt daarnaast een norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar. De gemeente mag op dit punt een strengere norm eisen. De gemeente stelt een eis van maximaal 1 uur slagschaduw per jaar. Alleen voor normaal geluid mag er lokaal geen strengere norm worden vastgesteld. Hierop zijn een drietal uitzonderingen in de wet geformuleerd, die niet van toepassing zijn voor windturbines in Reijerscop.

26.15 Zienswijze

- Welke norm (en grenswaarde) stelt de gemeente voor tonaal LFG?
- Wie toont het bestaan van tonaal geluid aan? Op basis van welke meting en welke norm? Wat zijn de eisen aan degene die meet, aan de meetmethode en aan de norm (een jaargemiddelde?). Wie stelt vast dat tonaal LFG is aangetoond? De omwonenden? Waar ligt de bewijslast?
- Binnen welke termijn na de eerste klacht over tonaal LFG is de geluidmitigatie toegepast? Graag garanties in het kader opnemen. Wat is de doorlooptijd van klacht tot resultaat bij de IWT? Wie geeft garantie op deze doorlooptijd en effectief afhandelen? Graag een concrete uitwerking van klacht tot aangepaste IWT.
- Tav de maatregel: een toeslag op het jaargemiddelde geluidniveau. Wat is de garantie dat daarmee het tonaal geluid verdwijnt, als de grens iets lager ligt en nog steeds ongestraft pieken kunnen worden bereikt? Hoe effectief is deze maatregel?
- Graag concrete harde eis vooraf stellen ter voorkoming van problemen met aantoonbare bewijslast.
- 'Geluidmitigatie toepassen tot dat tonaliteit is weggenomen'; wie handhaaft hierop? Op basis van welke indicatoren? En als het niet gebeurt, kunnen omwonenden zich dan bij gemeente melden? Hoe vult gemeente hier de zorgplicht in?

Reactie gemeente

De Omgevingsdienst toetst klachten van omwonenden ten aanzien van tonaal (laagfrequent) geluid. De precieze termijnen tussen klacht en mitigatie kunnen niet vooraf worden bepaald, want deze zijn afhankelijk van de situatie. Voor tonaal (laagfrequent) geluid wordt op de meetwaarde 5 dB Lden toeslag gegeven, waardoor al snel bij waarnemen van het geluid gehandhaafd kan worden. Bij pieken in het geluid kan de handhavingsnorm voor maximaal momentaan geluid worden toegepast. Dit is in het Toetsingskader beschreven bij hoofdstuk 5a ii en iii. Met de handhavingsnorm kan sneller opgetreden worden door de Omgevingsdienst. Dat doet de Omgevingsdienst in opdracht van de gemeente. Als onvoldoende gehandhaafd zou worden, kan men hiervoor dus bij de gemeente terecht. Voor beide normen zijn nu randvoorwaarden (eisen) geformuleerd.

26.16 Zienswijze

- Net zo goed als de financiële gevolgen een reden zouden kunnen zijn om tonaal LFG te voorkomen zouden financiële gevolgen een reden zijn om klachten te negeren, niet juist te meten of meting te mitigeren. Want niemand kan goed oordelen behalve de fabrikant, met technische kennis - dus slager keurt zijn eigen vlees. De vraag is dus wat de waarde is van deze 'handhavingsnorm'.
- Bovendien: hoe lang moet worden gemeten voordat tonaal LFG is aangetoond en de toeslag op het jaargemiddelde geluidniveau gaat gelden?
- Zoals gemeld: graag concreet maken als maatstaf en als - vooraf eis/ ter voorkoming - in het toetsingskader opnemen.

Reactie gemeente

Met de handhavingsnorm toetst de Omgevingsdienst de, door de producent opgegeven, geluidsproductie van de windturbines in de praktijk. De Omgevingsdienst heeft geen financiële belangen bij het windpark. Hoe lang moet worden gemeten voordat tonaal (laagfrequent) geluid is aangetoond is afhankelijk van de situatie. De toeslag geldt vanaf het moment dat er tonaal geluid vastgesteld is. Zoals gesteld zijn beide genoemde normen als randvoorwaarde gesteld.

26.17 Zienswijze

Graag uitwerken wat doorlooptijd is van klacht omwonende - tot resultaat: geluidsmitigatie IWT, wie waarop aanspreekbaar is en wat de handhavende rol van de gemeente is. En wat sanctie is als dit niet in x tijd is gerealiseerd.

Reactie gemeente

De doorlooptijd van klacht tot resultaat bij maximaal momentaan geluid is niet met zekerheid te zeggen. Deze doorlooptijd is situatieafhankelijk en er is (nog) weinig ervaring mee. De eigenaar van de windturbines is op tonaal geluid en op maximaal momentaan geluid aanspreekbaar. Deze kan de fabrikant hierop weer aanspreken. De Omgevingsdienst handhaaft hierop namens de gemeente. Er kan een dwangsom worden opgelegd als niet adequaat gereageerd wordt op de handhaving. Maar eerst zal de eigenaar gevraagd worden om de fout te onderzoeken en op te lossen.

26.18 *Zienswijze*

Voordat de vergunning wordt afgegeven dient de fabrikant via een geaccrediteerde instelling aan te tonen dat aan de normen voor momentaan en tonaal LFG wordt voldaan.

Reactie gemeente

Een fabrikant mag in Nederland alleen windturbines op de markt brengen die gecertificeerd zijn door een geaccrediteerde instelling. Ondanks dat kunnen er bij de bouw van de windturbines fouten optreden waardoor tonaal geluid kan optreden. Daarom zijn voor beide normen randvoorwaarden gesteld. Hierdoor kan nu gehandhaafd worden. Dit in tegenstelling tot eerdere windparken, zoals in Meeden.

26.19 *Zienswijze*

De bronsterktemeting moet uitgevoerd worden na officiële ingebruikname.

Reactie gemeente

Inderdaad, dat is onvermijdelijk om de geluidsproductie in de praktijk te kunnen toetsen.

26.20 *Zienswijze*

Neem op dat als er bij ingebruikname meer dan één omwonende binnen een straal van 1 kilometer samen meer dan 10 klachten indient over geluidsoverlast, trillingen of LFG, de gemeente prompt zal overgaan tot handhaving. Dus per direct bronsterkteonderzoek.

Reactie gemeente

De bronsterktemeting is bedoeld als input voor de handhavingsnorm op maximaal momentaan geluid, niet voor de handhaving zelf. Handhaving vindt plaats na beoordeling van een klacht, volgens de eisen in de vergunning.

26.21 *Zienswijze*

Maak van de slagschaduw norm van maximaal 1 uur een harde eis, zoals een betrouwbare overheid betaamt.

Reactie gemeente

De norm van maximaal 1 uur slagschaduw per jaar is nu een eis.

26.22 *Zienswijze*

Stel voorafgaand aan het vaststellen van het toetsingskader een selectierichtlijn en concrete uitleg hierbij op voor de maatschappelijke tender.

Reactie gemeente

Er wordt pas een selectierichtlijn opgesteld als er een maatschappelijke tender nodig is. Dit kan pas na vaststelling van het Toetsingskader en nadat lokale partijen de kans hebben gehad om een consortium te vormen en een plan in te dienen. Alleen als ze dat niet lukt, is een maatschappelijke tender nodig, en wordt een selectierichtlijn opgesteld.

26.23 Zienswijze

Waar is de compensatie van de slechte score op het criterium “nabij infrastructuur” in het toetsingskader terug te zien? Bewoners van Reijerscop in de lintbebouwing worden gesandwiched tussen Zuid – de IWT lijn en Noord de A12. Er is geen geluidsluwe zijde bij woningen. En geluid van IWT 's nachts heft snelweg geluid overdag niet op.

Reactie gemeente

In de Gebiedsvergelijking windenergie uit 2022 was het criterium ‘Nabij infrastructuur’ het enige dat niet optimaal scoorde bij Reijerscop. Op meerdere andere punten scoorde Reijerscop beter dan Barwoutswaarder als locatie voor windenergie. Door de gunstiger score op onder andere de criteria ‘Aansluiting op buurgemeenten’, ‘aantal woningen binnen de 1200 meter’ en aansluitend op uitkomsten van het participatieproces Afwegingskader, besloot de gemeenteraad begin 2023 dat Reijerscop de beste locatie was voor windenergie.

26.24 Zienswijze

Voer onderzoek uit op cumulatie van geluidsbronnen (windturbines en A12) en doorwerking van de effecten hiervan neem dit als randvoorwaarde op. Stel normen en geef aan welke maatregelen gelden. Neem ook het zonnelint langs de A12 mee.

Reactie gemeente

Het onderzoek naar cumulatie (opeenstapeling) van de geluidsbronnen windturbines en A12 is al uitgevoerd in de Verkennende Milieuonderzoeken van Bosch & van Rijn tijdens het gebiedsproces (2024). Daarin is het verschil besproken in belevingseffect tussen de inwoners aan de noordzijde en aan de zuidzijde van de technische ruimte. Hieruit blijkt geen aanvullende normering nodig voor windturbines binnen de technische ruimte, naast hetgeen is opgenomen in het Toetsingskader. Als er zonnevelden worden geplaatst langs de A12 bij Reijerscop, zal het effect daarvan op andere plannen bepaald moeten worden. En andersom in de project-m.e.r. van het windpark als de locaties van de zonnevelden bekend zijn.

26.25 Zienswijze

Oproep om de definitie van de Provincie bij lokaal eigendom aan te houden. De huidige definitie in het toetsingskader is omvangrijk en onduidelijk. Geef duidelijk aan dat lokaal eigendom er is om gezondheid te waarborgen.

Reactie gemeente

De definitie van lokaal eigendom van de provincie verdiende volgens het college in Woerden nadere uitwerking. Die uitwerking is gedaan in hoofdstukken 4b en 7a.

26.26 Zienswijze

Is de gemeente zich ervan bewust dat de gemeente, door middel van financiële participatie vraagt van omwonenden om te investeren in gezondheidsschade van mede omwonenden?

Reactie gemeente

Voor de meeste grote projecten geldt dat effecten op de gezondheid van omwonenden niet volledig kunnen worden uitgesloten. Het college wil eventuele nadelige gevolgen van een windpark wel zoveel mogelijk beperken. Daarvoor zijn de extra normen opgesteld in het

Toetsingskader. Daarnaast stelt de gemeente voor dat omwonenden mede-eigenaar worden van een windpark, zodat ze zoveel mogelijk invloed hebben op de keuzes die worden gemaakt. Hiermee hebben bewoners optimaal invloed op het voorkomen van gezondheidsschade voor mede-omwonenden.

26.27 Zienswijze

Hoe moeten we de zorgplicht van de gemeente zien? En effect op sociale cohesie dat nu al merkbaar is?

Reactie gemeente

De zorgplicht van de gemeente krijgt onder andere vorm door de randvoorwaarden die gesteld worden aan de realisatie van het windpark. Zie verder de beantwoording bij zienswijze 13.13. hierover.

De gemeente realiseert zich dat de plaatsing van windturbines in Reijerscop kan leiden tot een verscherping van de houding tussen verschillende bewoners in Reijerscop. De gemeente roept omwonenden op om begrip te hebben voor de verschillende standpunten. De gemeente heeft een omgevingsmanager aangesteld als eerste aanspreekpunt voor bewoners, zodat de gemeente goed op de hoogte blijft van wat er speelt in de polder.

26.28 Zienswijze

Geef aan hoe de totale infrastructuur eruit ziet. En voeg eisen en randvoorwaarden toe bij elk aspect van de bouw. Rekening houdend met slappe grond en sanctie als schade door trilling wordt aangebracht.

Reactie gemeente

In de vergunning worden de precieze eisen gesteld aan de infrastructuur en bouw. Deze is nu nog niet bekend.

26.29 Zienswijze

Waar is behoud van cultuurhistorie?

Reactie gemeente

Cultuurhistorie speelt op verschillende schaalniveaus. Met name in hoofdstuk 6a ii tot iv wordt hier aandacht voor gevraagd. Cultuurhistorie wordt verder meegenomen in de toetsing van de uitgewerkte plannen en op deze manier geborgd.

26.30 Zienswijze

Hoe denkt Woerden bij te dragen aan maatregelen van de Europese Commissie tav weidevogels zoals de Grutto? Nederland is als EU-lidstaat op grond van de Vogelrichtlijn verplicht om de grutto en andere weidevogels én hun leefgebieden te beschermen, maar komt zijn internationale verplichtingen niet na. Stel een harde eis en concrete randvoorwaarde vooraf over compensatie binnen dit zoekgebied.

Reactie gemeente

Het is niet aan de gemeente om te bepalen welke eisen aan compensatie voor weidevogels gesteld moeten worden. Dat is aan de provincie als bevoegd gezag voor de natuurvergunning. De initiatiefnemer betaalt voor de eventuele maatregelen die uit deze verplichting voortkomen.

Conclusie zienswijze 26

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast, zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom uitgangspunt;
 - De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord. Ook slagschaduw is nu als randvoorwaarde (eis) geformuleerd;
 - Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).
-

Zienswijze 27

Zienswijze van een directe buur.

27.1 Zienswijze

Het plaatsen van de windmolens in Reijerscop zorgt ervoor dat de gemeenschap uiteenvalt. Het belang van het plaatsen weegt niet op tegen (de kosten voor) de samenleving.

Reactie gemeente

De gemeente realiseert zich dat de plaatsing van windturbines in Reijerscop kan leiden tot een verscherping van de houding tussen verschillende bewoners in Reijerscop. De gemeente roept omwonenden op om begrip te hebben voor de verschillende standpunten. De gemeente heeft een omgevingsmanager aangesteld als eerste aanspreekpunt voor bewoners, zodat de gemeente goed op de hoogte blijft van wat er speelt in de polder.

27.2 Zienswijze

Er is te weinig rekening gehouden met de bezwaren en wensen van de bewoners. Dit zorgt ervoor dat de inwoners vertrouwen verliezen in de gemeente.

Reactie gemeente

Deze Nota van Antwoord geeft inzicht in hoe de input van omwonenden is meegenomen in de besluitvorming over het aanpassen van het Toetsingskader. Voorafgaand daaraan heeft de gemeente een gebiedsproces georganiseerd. Daarin zijn opmerkingen van bewoners en andere belanghebbenden gehoord en zoveel mogelijk beantwoord en meegenomen in het toetsingskader. Dit is terug te lezen in het verslag van het gebiedsproces. Het college realiseert zich dat de plaatsing van windturbines voor veel omwonenden een zware beslissing is en hoopt dat de procesgang vertrouwen geeft.

27.3 Zienswijze

Er is geen ruimte voor de opgewekte energie op het net.

Reactie gemeente

Die ruimte komt er voor het windpark, met de uitbreiding van het elektriciteitsnet die nu gepland is en rond 2029 klaar is. Een windpark zal ook niet eerder gereed zijn dan in 2029. Er is dan weer ruimte op het net.

27.4 Zienswijze

Stop met windmolens in de polder, het geeft meer schade dan het ooit zou opleveren.

Reactie gemeente

De raad besloot in 2021 om 38-44 GWh aan windenergie op te wekken. In 2022 besloot de gemeenteraad dat de Reijerscop de beste locatie is voor windenergie. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder windturbines in Reijerscop mogelijk zijn. Daarbij is goed gekeken naar het (gezondheids)onderzoek over windturbines en hoe dat door onafhankelijke instanties beoordeeld en geïnterpreteerd wordt. En wat de windturbines opleveren ten bate van CO2-reductie. Zie verder de zienswijzen 13.13 en 17.4.

Conclusie zienswijze 27

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 28

Zienswijze van een directe buur.

28.1 Zienswijze

Geen Windmolens in de polder!! Eerst goed onderzoek van de gezondheidsproblemen voor mens en dier

Reactie gemeente

De raad besloot in 2021 om 38-44 GWh aan windenergie op te wekken. In 2022 besloot de gemeenteraad dat de Reijerscop de beste locatie is voor windenergie. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder windturbines in Reijerscop mogelijk zijn. Daarbij is goed gekeken naar het (gezondheids)onderzoek over windturbines en hoe dat door onafhankelijke instanties beoordeeld en geïnterpreteerd wordt. In het gebiedsproces zijn daarbij verkennende milieuonderzoeken gedaan. Zie ook de zienswijzen 13.13 en 17.4.

Conclusie zienswijze 28

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 29

Zienswijze van een directe buur.

29.1 Zienswijze

Geen Windmolens in de polder!! Eerst goed onderzoek naar de gezondheids en milieueffecten voor mens en dier!

Reactie gemeente

De raad besloot in 2021 om 38-44 GWh aan windenergie op te wekken. In 2022 besloot de gemeenteraad dat de Reijerscop de beste locatie is voor windenergie. Het Toetsingskader beschrijft de voorwaarden waaronder windturbines in Reijerscop mogelijk zijn. Daarbij is goed gekeken naar het (gezondheids)onderzoek over windturbines en hoe dat door onafhankelijke instanties beoordeeld en geïnterpreteerd wordt. In het gebiedsproces zijn daarbij verkennende milieuonderzoeken gedaan. Zie ook de zienswijzen 13.13 en 17.4.

Conclusie zienswijze 29

Geen aanpassing van het Toetsingskader.

Zienswijze 30

Zienswijze van de Natuur en Milieufederatie Utrecht.

30.1 Zienswijze

In het kader van landschappelijke inpassing – combinatie met andere thema's. Neem de voorstellen van omwonenden in samenwerking met de initiatiefnemer als uitgangspunt op te nemen in plaats van er alleen rekening mee te houden. Op deze manier kunt u de uitkomsten van het participatieproces van de landschappelijke inpassing goed borgen. Daarnaast zullen omwonenden op deze manier het gevoel hebben dat hun inbreng waarde heeft omdat deze in de realisatie van het windpark terug te zien is.

Reactie gemeente

De omgevingsafspraken uit het participatieproces tussen omwonenden en initiatiefnemers zijn onderdeel van de randvoorwaarde over het participatieplan in het Toetsingskader en worden meegenomen in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemers.

30.2 Zienswijze

Zorg voor een goed, transparant participatieproces met omwonenden en de initiatiefnemer zodat de voorstellen van omwonenden aansluiten op de mogelijkheden van het gebied en de businesscase van de initiatiefnemer. De procesafspraken die gemaakt worden kunnen opgenomen worden in het Toetsingskader.

Reactie gemeente

Het college heeft op 4 punten een randvoorwaarde gesteld aan het participatieplan (in hoofdstuk 7c i van het Toetsingskader) en zal er dus op toezien dat de voorstellen van betrokken omwonenden daarin goed worden verwoord. Daarmee zijn de procesafspraken zo goed mogelijk

opgenomen in het Toetsingskader, ook al wordt het participatieproces tussen initiatiefnemer en betrokken omwonenden pas na vaststelling van het Toetsingskader opgestart.

30.3 Zienswijze

Wij willen u aanbevelen om een deel van de opbrengst van het windpark te investeren in populatieversterkende maatregelen voor kwetsbare soorten in uw gemeente zoals de weidevogels, méér dan voor compensatie verplicht is.

Reactie gemeente

Het is niet aan de gemeente om een deel van de opbrengst te investeren. Dat is aan de initiatiefnemer. De hoogte van die investering wordt mede bepaald door de provincie als bevoegd gezag voor de natuurvergunning.

30.4 Zienswijze

Voer onderzoek uit naar de potentie van mitigerende maatregelen zoals (periodieke) stilstandvoorzieningen en detectiesysteem waarmee vogelslachtoffers kunnen worden voorkomen en neem dit op in het Toetsingskader. Neem de afgesproken maatregelen op in een omgevingsvergunning.

Reactie gemeente

Onderzoek naar de potentie van mitigerende maatregelen voor vogels wordt landelijk en internationaal uitgevoerd voor de windsector. Welke mitigatie nodig is bepaalt de provincie als bevoegd gezag voor de natuurvergunning. Het college kan hier niet op vooruitlopen. Het werken buiten het broedseizoen is een vorm van mitigatie en het herstel van tijdens de aanleg beschadigde vegetatie ook. Dit zijn aspecten voor de vergunningsfase.

30.5 Zienswijze

Laat werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden.

Reactie gemeente

Zie het antwoord bij zienswijze 30.4.

30.6 Zienswijze

Herstel vegetatie die eventueel is beschadigd tijdens de aanleg.

Reactie gemeente

Zie het antwoord bij zienswijze 30.4

30.7 Zienswijze

Voorkom inklinking (verdichting/ inkrimping) van de grond tijdens de aanleg.

Reactie gemeente

Inklinking van de grond tijdens de aanleg is tot op zekere hoogte onvermijdelijk bij deze zware grondwerken. De gemeente hanteert maximale zettingseisen bij dergelijke werkzaamheden en neemt deze op in de vergunning.

30.8 Zienswijze

Beperk licht- en geluidshinder tijdens de aanleg.

Reactie gemeente

De gemeente zal afspraken maken met de initiatiefnemer over het beperken van licht- en geluidshinder tijdens de aanleg. Dit is een aspect voor in de vergunningsfase.

Conclusie zienswijze 30

Geen aanpassing aan het Toetsingskader.

Zienswijze 31

31.1 Zienswijze

De opbrengst van windenergie is niet constant waardoor aanvullende energiebronnen nodig zijn. Dit ondermijnt de doelstellingen voor een duurzame energietransitie.

Reactie gemeente

Er wordt voor de stabiele basis van de elektriciteitsvoorziening gewerkt aan diverse oplossingen, waaronder verschillende soorten duurzame energie en energieopslag. Windenergie draagt daaraan bij. Dat ziet de gemeente niet als ondermijnend voor de doelstellingen voor 2030. Zie verder zienswijze 10.2.

31.2 Zienswijze

Windturbines hebben een geluids- en visuele impact. Dit tast de levenskwaliteit voor bewoners aan en de aantrekkelijkheid van de gemeente.

Reactie gemeente

De effecten van windturbines via geluid en visuele impact worden door bewoners verschillend beleefd. Voor de geluidseffecten zijn nu randvoorwaarden opgesteld (zie hoofdstuk 5), voor visuele impact zie de uitgangpunten in hoofdstuk 6. Hiermee wil het college de impact van de windturbines zo klein mogelijk houden.

31.3 Zienswijze

De productie van windturbines vereist aanzienlijke hoeveelheden metalen en mineralen, waarvan veel uit mijnbouw afkomstig zijn. Deze mijnbouw gaat vaak gepaard met ernstige milieuschade, mensenrechtenschendingen en negatieve gevolgen voor lokale gemeenschappen in landen zoals Afrika.

Reactie gemeente

Klimaatverandering heeft ook invloed op gemeenschappen. Overschakelen van fossiel naar windenergie heeft een netto positief effect, zie onder andere het onderzoek in het kader van het Klimaatakkoord door het RIVM: Effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en

veiligheid in Nederland uit 2021. Voor hoe het college met de zorgplicht rondom windturbines omgaat, zie zienswijze 10.2.

31.4 Zienswijze

In plaats van te investeren in windturbines, zou de gemeente kunnen focussen op innovatieve woningbouwprojecten die voldoende groen en parken integreren. Groene ruimtes verbeteren de levenskwaliteit, bevorderen biodiversiteit en helpen om de opwarming van de aarde te verminderen door CO₂ te absorberen.

Reactie gemeente

Er is zowel duurzame energieopwekking nodig middels onder andere windenergie op land, als duurzame en innovatieve woningbouwprojecten.

31.5 Zienswijze

Bij het maken van keuzes over energie en infrastructuur moeten we de ethische implicaties in overweging nemen. Het is cruciaal dat onze energiekeuzes niet alleen duurzaam zijn, maar ook eerlijk en rechtvaardig voor alle betrokkenen.

Reactie gemeente

Met dit Toetsingskader streeft de gemeente naar een windpark dat op een zo eerlijk en rechtvaardig mogelijke manier tot stand komt. Dit komt onder meer tot uiting in de eisen over lokaal eigenaarschap.

31.6 Zienswijze

Gezien deze overwegingen pleit ik voor een heroverweging van de plannen voor de bouw van windturbines in onze gemeente. Laten we ons richten op innovatieve woningbouw en het creëren van meer groene ruimtes, wat niet alleen kan bijdragen aan de vermindering van de opwarming van de aarde, maar ook het welzijn van onze gemeenschap bevordert.

Reactie gemeente

Gezien de beantwoording op voorgaande punten van deze zienswijze (zienswijze 31) ziet de gemeente geen reden om het Toetsingskader hierop aan te passen.

Conclusie zienswijze 31

Geen aanpassingen in het Toetsingskader.

Zienswijze 32

Zienswijze van LTO-Noord

32.1 Zienswijze

Dit is dezelfde zienswijze als zienswijze 14.

Reactie gemeente

Zie de beantwoording van zienswijze 14.

Conclusie zienswijze 32

Verschillende passages zijn aangepast in het Toetsingskader, zie de conclusie bij zienswijze 14.

Zienswijze 33

Zienswijze van Woerden Energie.

33.1 Zienswijze

Namens Woerden Energie willen wij onze grote waardering uitspreken voor het gedetailleerde en grondige werk dat de gemeente Woerden heeft geleverd bij de totstandkoming van het Ontwerp Toetsingskader windenergie Reijerscop. Het Toetsingskader toont een goed doordachte en transparante aanpak die een stevige basis biedt voor de ontwikkeling van duurzame energie in de regio. Wij geloven dat dit document een belangrijke stap is richting een toekomst waarin de energiebehoeften van onze gemeenschap in balans zijn met de ecologische en maatschappelijke belangen van de omgeving.

Reactie gemeente

Dank voor uw positieve reactie.

33.2 Zienswijze

Wij stellen voor dat de gemeente expliciete verwijzingen naar landelijke klimaatdoelen en de Regionale Energie Strategie opneemt in de inleiding. Dit sluit beter aan op de nationale en internationale verplichtingen.

Reactie gemeente

De bijdrage van windenergie en Woerden aan het RES-doel van de U16 is nader omschreven in het Toetsingskader. Verwijzingen naar landelijke klimaatdoelen hebben we niet opgenomen, omdat de gemeentelijke doelen in de eerste plaats verband houden met de doelen van de RES U16.

33.3 Zienswijze

Wij verzoeken de gemeente om de opbrengstlimiet te verhogen en de opstelling van vijf windturbines te overwegen, met inachtneming van een milieueffectrapportage (m.e.r.). Dit biedt de mogelijkheid om een groter energieopbrengst en financieel rendement te realiseren, wat bijdraagt aan de duurzaamheid en het draagvlak van het project.

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Dat kan alleen met 2 grote of 3 minder grote windturbines. Mocht de gemeenteraad besluiten om meer dan de voorgestelde 44 GWh/jaar mogelijk te maken, dan zijn

er binnen de technische ruimte in Reijerscop in ieder geval niet meer dan 5 windturbines mogelijk.

33.4 Zienswijze

Wij pleiten voor een opbrengstlimiet van 99 GWh per jaar, mits deze binnen de milieugrenzen blijft. Dit ondersteunt een duurzame en kosteneffectieve oplossing en vergroot de maatschappelijke waarde van het project.

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Zie het antwoord op zienswijze 33.3.

33.5 Zienswijze

Verplicht de initiatiefnemer om tijdig overleg te voeren met de netbeheerder.

Reactie gemeente

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om tijdig en regelmatig overleg te voeren met de netbeheerder. Onder andere over de voortgang van de uitbreiding van de capaciteit van het onderstation waarop de aansluiting van het windpark wordt voorzien.

33.6 Zienswijze

Veranker de rechten van de coöperatie juridisch in het Toetsingskader door vetorechten en financieel waarborgen op te nemen. Dit voorkomt dat de coöperatie bij cruciale beslissingen wordt gepasseerd en bevordert het lokale draagvlak.

Reactie gemeente

De gemeente kent een energiecoöperatie niet meer rechten toe, dan zoals deze zijn benoemd in het Toetsingskader en het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021. Het staat samenwerkende partijen vrij om nadere afspraken vast te leggen in bijvoorbeeld een samenwerkingsovereenkomst.

33.7 Zienswijze

Sta externe financiering toe, mits het eigendomspercentage en de stemrechten binnen de lokale coöperatie blijven. Dit waarborgt lokale controle en verbetert de financiële stabiliteit van het project.

Reactie gemeente

De formulering van het lokaal eigendom is aangescherpt in het Toetsingskader. De minimaal 50% lokaal eigendom in het eigen vermogen van de projectBV moet binnen de 4 schillen gevonden worden. Daaraan mogen ook (semi)overheden bijdragen als financiers. Externe financiering via vreemd vermogen door banken is voor een windpark gangbaar en dan ook toegestaan.

33.8 *Zienswijze*

Stel een gedetailleerde meetmethode vast voor tonaal geluid, met een 5 dB-toeslag bij overschrijding van de norm. Dit biedt duidelijkheid aan omwonenden en initiatiefnemers en zorgt voor een objectieve handhaving.

Reactie gemeente

Tonaal geluid is nu als randvoorwaarde benoemd in het Toetsingskader. De gemeente verwacht dat de landelijke conceptnorm voor tonaal geluid uitgewerkt wordt. Voor zover dat niet gebeurt doet de gemeente Woerden dit zelf. Zie hiervoor ook de vergunning voor tonaal geluid voor vergelijkbaar windpark Rijnenburg-Reijerscop.

33.9 *Zienswijze*

Sta initiatieven toe om af te wijken van de slagschaduwnorm op specifieke locaties, mits een alternatieve oplossing wordt aangeboden.

Reactie gemeente

De slagschaduwnorm van maximaal 1 uur per jaar geldt voor alle ramen in gevels. Hier wordt geen versoepeling van toegestaan, behalve de landelijke toevoeging dat het om hinderlijke slagschaduw moet gaan, gerelateerd aan de lichtsterkte waarover slagschaduw valt.

33.10 *Zienswijze*

Overweeg een afwijking van de 750-meter regel, zolang uit geluidsmetingen blijkt dat de overlast beperkt blijft. Dit maakt de lijnopstelling haalbaar en zorgt voor een uniforme visuele structuur.

Reactie gemeente

Er is een uitgangspunt voor de optimalisatie van de afstand tussen alle woningen binnen 800 meter en alle windturbines, met een minimum van gemiddeld 750 meter. Daarbij hoeft geen rechte lijn te worden gerealiseerd. Een afwijking is mogelijk, mits goed beargumenteerd, want het gaat hier om een uitgangspunt (wens).

Conclusie zienswijze 33

Er zijn een aantal aanpassingen gedaan in het Toetsingskader:

- Voor tonaal geluid is er een randvoorwaarde opgenomen;
- De bijdrage van windenergie en Woerden aan het RES-doel van de U16 is nader omschreven in hoofdstuk 1a;
- De formulering van het lokaal eigendom is op diverse plaatsen aangescherpt.

Zienswijze 34

34.1 *Zienswijze*

Bij de windturbinebepalingen is er een verplichting om de SMB richtlijn te volgen. Gezondheid komt nu in het toetsingskader niet aan de orde. Neem in het toetsingskader op dat er geen sprake mag zijn van verslechtingen van de leefomgeving. Specificeer dit zeker op geluid, slagschaduw, lekstroom en magnetische velden.

Reactie gemeente

De Strategische Milieu Beoordeling richtlijn wordt op rijksniveau gevolgd met de nieuwe landelijke normen voor windturbines die naar verwachting vanaf 1 juli 2025 in werking zijn. En deze is op provinciale schaal gevolgd met de MER voor de zoekgebieden in de provincie Utrecht, waaronder Reijerscop. De gemeente hoeft alleen nog maar een project-m.e.r. te eisen.

Gezondheid komt aan bod via de nieuwe landelijke normstelling, zie ook zienswijze 13.13. Daarbij wordt ook de afweging gemaakt dat verslechtering van de leefomgeving niet op alle aspecten voorkomen kan worden. Maar dat de mate waarin dat gebeurt aanvaardbaar is in vergelijking met andere vormen van geluidsoverlast. Voor slagschaduw houdt het college vast aan de strengere norm voor slagschaduw die in 2021 is vastgesteld met het Afwegingskader grootschalige duurzame energie.

Voor lekstromen is er geen afdoende wetenschappelijk onderzoek om normen op te baseren. Zie verder het antwoord bij zienswijze 19.4.

Er is bij de planMER voor de ontwerp-windturbinebepalingen uit 2022 aangetoond dat er geen significante magnetische velden worden gegenereerd voor de omgeving van windturbines.

34.2 Zienswijze

Er wordt onvoldoende rekening gehouden met het feit dat de gemeente een voorzorgplicht heeft voor de gezondheid van de mens en dier.

Reactie gemeente

Het college is zich bewust van haar zorgplicht. Die uit zich onder andere in de randvoorwaarden die nu gesteld worden in het Toetsingskader. Zie ook zienswijze 13.13.

34.3 Zienswijze

Als er besloten wordt tot opwek boven de 38-44 GWh, voer dan een nieuw gebiedsproces uit, want de bewoners zijn hier niet over geïnformeerd en dan is er in het gebiedsproces onjuiste/misleidende informatie verstrekt.

Reactie gemeente

In het gebiedsproces zijn opstellingen geschetst van verschillende aantallen, tot maximaal vijf windturbines. Bij een aantal van die opstellingen was de opbrengst meer dan 44 GWh/jaar. Daarbij is ook inzichtelijk gemaakt wat dit betekent voor slagschaduw en geluid. Bewoners zijn op die manier al wel geïnformeerd over mogelijke opstellingen die meer opwekken dan 44 GWh/jaar.

34.4 Zienswijze

Er zijn eisen gesteld op gebied van veiligheid en gezondheid voor mens en dier door de inwoner als aanvulling bij de startnotitie. In het toetsingskader worden deze eisen niet opgenomen. Dit wordt gezien als verzuim van de zorgplicht van de gemeente.

Reactie gemeente

In het Toetsingskader worden niet alle eisen van omwonenden overgenomen. De gemeente moet rekening houden met verschillende belangen, niet alleen van inwoners, maar ook van

maatschappelijke belangen als natuur, klimaat en economie. Ook hebben inwoners onderling soms verschillende belangen die niet altijd met elkaar verenigbaar zijn.

Of eisen van bewoners worden overgenomen, hangt verder af van de argumentatie en mate van bewijsvoering. Er wordt ook gekeken naar de landelijke onderzoeken naar de effecten van windenergie, waaronder de plan-MER voor de nieuwe landelijke normen. Daarop heeft het college de meeste van haar randvoorwaarden en uitgangspunten gebaseerd.

34.5 Zienswijze

Er moet onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek gedaan worden naar de turbines van de hoogtes genoemd in het toetsingskader.

Reactie gemeente

Er is verantwoord onderzoek gedaan naar de turbines van 215 en 270 meter tiphoogte (zie Verkennende milieuonderzoeken windenergie, door Bosch & van Rijn, definitieve versie 2024, zie denkmee.woerden.nl). Daarmee is een bandbreedte aan mogelijke effecten geschetst.

34.6 Zienswijze

Neem het onderwerp Bisfenol A op in het toetsingskader. Anders zijn de eisen omtrent dit onderwerp boterzacht voor de initiatiefnemer, met allerlei consequenties.

Reactie gemeente

De gemeente heeft hierover overleg gevoerd met het RIVM naar aanleiding van informatie op de Helpdesk Wind op Land. Daaruit blijkt dat de blootstelling aan bisfenol A door windturbines veel minder is dan door andere gangbare toepassingen van producten. Om die reden is bisfenol A niet opgenomen in het Toetsingskader. Zie verder zienswijze 13.13.

34.7 Zienswijze

Neem de onderwerpen monumentale panden en archeologische waarde op in het toetsingskader.

Reactie gemeente

De regelgeving in Woerden voor archeologische waarden en de bescherming van monumentale panden komt aan de orde bij het vergunningsproces. Deze zijn nog niet relevant voor het Toetsingskader.

34.8 Zienswijze

Hoe lokaal is het plan nog als er subsidie verstrekt wordt door de gemeente om een coöperatie in het gebied op te richten en een procesmanager van te betalen? Is hier nog sprake van een lokaal initiatief als de gemeente dit initiatief betaald?

Reactie gemeente

De financieringsbronnen van een lokaal initiatief in oprichting zijn niet relevant voor de mate waarin het lokaal is. De definitie van wat lokaal is staat in hoofdstuk 7a van het Toetsingskader.

34.9 Zienswijze

Er is niets over lekstromen opgenomen. Hier moet onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar worden gedaan. Rapporten betreffende dit onderwerp hebben wij jullie doen toekomen ook is er een stuk over verschenen in het Kontakt (plaatselijke krant) ook hier geldt dat de gemeente zijn zorgplicht niet serieus neemt daar hij wel is gewezen op deze risico's. In het toetsingskader moet als EIS omschreven worden dat de plaatsing van industriële windturbines geen negatief effect teweeg mag brengen voor dierwelzijn en volksgezondheid.

Reactie gemeente

Zie het antwoord op zienswijze 34.1. De gemeente heeft geen wetenschappelijk geverifieerd bruikbaar onderzoek kunnen vinden over dit onderwerp. Toepasbaar wetenschappelijk onderzoek hierover dient op landelijk niveau te worden uitgevoerd of vastgesteld. Pas dan kan de gemeente hier eventueel regels voor opstellen.

34.10 Zienswijze

Opruimingsplicht is onvolledig omschreven in het toetsingskader. De omgevingswet stelt dat de grondeigenaar aansprakelijk is voor het opruimen.

Reactie gemeente

De gemeente zal er via de anterieure overeenkomst voor zorgen dat de opruimplicht privaatrechtelijk bij de initiatiefnemer komt te liggen. De grondeigenaar doet er goed aan dit ook in een grondovereenkomst voor een windturbine op te laten nemen.

34.11 Zienswijze

Wat gebeurt er als 50% lokaal eigendom niet gehaald wordt?

Reactie gemeente

Als geen enkele initiatiefnemer aantoont dat ze tenminste 50% lokaal eigendom kan halen, dan kan de gemeente besluiten om helemaal geen windturbines mogelijk te maken.

34.12 Zienswijze

Het is onjuist, vanuit de zorgplicht, om bij de plaatsing van 2 windturbines geen MER rapportage te verlangen.

Reactie gemeente

In het Toetsingskader is een project-m.e.r. randvoorwaardelijk. Zie ook zienswijze 10.9.

34.13 Zienswijze

Kunnen we stellen dat de initiatiefnemers mee hebben kunnen schrijven aan het toetsingskader?

Reactie gemeente

De initiatiefnemers hebben niet meegeschreven aan het Toetsingskader. Ze hebben een samenvatting van een aantal punten uit een ontwerp Toetsingskader ontvangen om input op die punten te kunnen geven. Zoals via het gebiedsproces ook van omwonenden input is gevraagd.

Van beide groepen is waardevolle feedback ontvangen waarmee het Toetsingskader verbeterd is, maar geen van beide groepen heeft feitelijk meegeschreven.

34.14 Zienswijze

1 uur slagschaduw moet een eis zijn. Door dit als wens te betitelen wordt alles boterzacht voor initiatiefnemers met de lasten voor de omgeving.

Reactie gemeente

Inmiddels is maximaal 1 uur slagschaduw per jaar een randvoorwaarde in het Toetsingskader.

34.15 Zienswijze

De permanente routes voor recreatief gebruik is niet eerder in het proces voorgekomen, dit had wel moeten.

Reactie gemeente

Het mogelijk gebruik van permanente routes voor recreatief gebruik is als uitgangspunt genoemd, als optie om te voldoen aan meerwaarde op het thema recreatie.

34.16 Zienswijze

Stel meer eisen om de grote negatieve effecten van laag frequent geluid tegen te gaan.

Reactie gemeente

Uit landelijk onderzoek (waaronder de MER voor de nieuwe landelijke normen voor windturbines) blijkt dat laagfrequent geluid geen extra normering nodig heeft. Via de norm voor tonaal geluid worden de buitengewone soorten laagfrequent geluid ondervangen.

Conclusie zienswijze 34

Er zijn verschillende aanpassingen gedaan in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom uitgangspunt;
- De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord;
- Er zijn ook randvoorwaarden geformuleerd voor slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie;
- Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).

Zienswijze 35

Zienswijze van een directe buur.

35.1 Zienswijze

Hanteer strengere geluidsnormen dan 45 Lden, omdat er 65 dB van de A12 af komt.

Reactie gemeente

De gemeente mag in Reijerscop niet zomaar strengere geluidsnormen opnemen dan de normen waar het Rijk mee gaat komen in 2025. Zie verder zienswijze 17.1.

35.2 Zienswijze

Wie zorgt ervoor handhaving van de maximum normen van momentaan geluid.

Reactie gemeente

De Omgevingsdienst zorgt voor de handhaving, in opdracht van de gemeente.

35.3 Zienswijze

Er is sprake van dwang bij het aantal windturbines, i.v.m. het eisen van een MER en bij de hoogte van de windturbines deze moeten aansluiten op Rijnenburg. In hoeverre hebben we dan nog wel inspraak?

Reactie gemeente

Er zijn allerlei kaders opgesteld voor windturbines, vanuit de gemeente maar ook vanuit het Rijk en de provincie. De vele aanpassingen die dankzij deze zienswijzeperiode zijn gedaan op het Toetsingskader tonen aan dat inspreken in het algemeen zin heeft gehad. Zie ook de zienswijzen 9.1 en 9.13.

35.4 Zienswijze

Zijn wij ook initiatiefnemer of wie vallen onder initiatiefnemers?

Reactie gemeente

Alleen de partijen die serieus overwegen om het Toetsingskader als basis te nemen voor het ontwikkelen van een windpark in Reijerscop worden door het college als initiatiefnemers gezien.

35.5 Zienswijze

Zijn wij als bewoners die eventueel wel mee verdienen ook verantwoordelijk voor de opruimplicht van de windmolens?

Reactie gemeente

De opruimplicht geldt voor de eigenaren van het windpark op het moment van ontmanteling. Dat staat los van een eventueel financieel voordeel uit het windpark.

35.6 Zienswijze

50% lokaal eigendom en 35 % voor de grondeigenaren. Waar wordt de overige 15% ingevuld?

Reactie gemeente

Er is meer speelruimte dan 15%. Het lokaal eigendom is minimaal 50%, maar dat wordt liefst meer. Grondeigenaren zijn ook onderdeel van het lokaal eigendom. De rest mag worden aangevuld met maximaal 10% van partijen buiten de 4 participatieschillen.

35.7 Zienswijze

1 uur slag schaduw is een wassen neus, want dit wordt niet geëist.

Reactie gemeente

Zie zienswijze 17.3: inmiddels is het een randvoorwaarde.

35.8 Zienswijze

Wie bepaalt de hoogte van de windturbines, de initiatiefnemer of de gemeente Utrecht?

Reactie gemeente

De initiatiefnemer bepaalt in overleg met de omwonenden, de gemeente Woerden en de provincie de uiteindelijke tiphoogte. Zie ook zienswijze 9.13.

35.9 Zienswijze

Wat houdt het compensatieplan in, of Ecologische kwaliteitsverbetering?

Reactie gemeente

De ecologische kwaliteitsverbetering die beoogd wordt komt voort uit het aanleg- en beheersplan wat opgesteld wordt. Vanuit de vereisten voor de natuurvergunning kan een compensatieverplichting voor bepaalde natuurdoelen volgen.

35.10 Inspraakactie

We stellen voor om geen recreatief gebruik toe te staan in verband met dat door de windmolens het gebied al genoeg op zijn kop wordt gezet.

Reactie gemeente

Recreatief medegebruik kan uiteindelijk voordelen hebben die nu nog niet voorzien worden. Hierover kunnen omwonenden afspraken maken met de initiatiefnemer tijdens hun participatieproces.

35.11 Zienswijze

Jullie praten over een vergoeding van 0,4 €/GWh terwijl in de Gedragscode is een richtbedrag opgenomen van € 0,40-0,50 per MWh, dat ten goede komt aan de omgeving. Is dit een typefout?

Reactie gemeente

Er staat in het Toetsingskader nu per MWh. De gemeente gaat uit van de minimale jaarlijkse afdracht in het omgevingsfonds uit de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. Dit omdat er ook andere omgevingsbijdragen kunnen worden geleverd. De hoogte van de afdracht wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de stroomproductie per kalenderjaar.

Conclusie zienswijze 35

Er zijn verschillende aanpassingen gedaan in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast, zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom uitgangspunt;
 - De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord;
 - Er zijn ook randvoorwaarden geformuleerd voor slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie;
 - Er is nu bij elk uitgangspunt uitgelegd waarom sprake is van een uitgangspunt (wens) in plaats van een randvoorwaarde (eis).
-

Zienswijze 36

Zienswijze van een directe buur.

36.1 Zienswijze

Wie gaat dat handhaven al die overlast?

Reactie gemeente

De Omgevingsdienst handhaaft namens de gemeente.

36.2 Zienswijze

Waardevermindering.

Reactie gemeente

Er zijn landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. Zie zienswijze 4.5. voor details.

36.3 Zienswijze

Gezondheid mens en dier.

Reactie gemeente

Voor een windpark is een milieueffectrapport (MER) de passende manier om de gezondheids- en natuureffecten mee te nemen. Zie verder zienswijzen 8.1, 17.4 en 13.13.

Conclusie zienswijze 36

Geen aanpassingen in het Toetsingskader.

Zienswijze 37

Zienswijze van Eneco

37.1 *Zienswijze*

Stel een minimum aan opwek van 38 GWh , maar geen maximum. Het maximum van 44GWh is niet nodig voor het uitschrijven van een maatschappelijke tender, want in het Toetsingskader wordt de ‘vergunning schaarste’ al gecreëerd door de koppeling aan maximaal 5 turbines.

Reactie gemeente

Om een maatschappelijke tender uit te kunnen zetten moet er sprake zijn van een schaars publiek recht. Met het stellen van een maximum ontstaat dit schaars publiek recht. Die formulering is beter in lijn met de begrenzing in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 dan het aantal windturbines. Het maximum van 44 GWh/jaar opbrengst is in 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

37.2 *Zienswijze*

Stel de initiële termijn op 25 jaar na start levering van stroom, niet start bouw.

Reactie gemeente

Het college vindt het belangrijk om de overlast van omwonenden zo klein mogelijk te houden. De fysieke overlast kan al optreden vanaf de start van de bouw. De initiatiefnemer moet dit startpunt melden. Daarbij wil de gemeente de duur van de bouw zo kort mogelijk houden. Daarom wordt de start van de bouw als beginpunt van de 25 jaar aangehouden.

37.3 *Zienswijze*

Zorg ervoor dat de gemeente op verzoek de gebruikstermijn van de windturbines kan verlengen.

Reactie gemeente

De gebruikstermijn wordt vooralsnog vastgezet op 25 jaar vanaf start bouw. Er wordt nu geen toezegging gedaan over het mogelijk verlengen van deze termijn.

37.4 *Zienswijze*

Sta alternatieve zekerstelling toe, niet alleen bankgarantie en pin dit niet vast op 5 jaar voor verwijdering. Een bankgarantie is relatief kostbaar en er zijn beter betaalbare alternatieven die ook borgen dat er genoeg zekerheid is voor het amoveren, zoals een vermogensinstandhoudingsverklaring.

Reactie gemeente

Er wordt een vorm van garantie vereist als alternatief voor het opstellen van een garantiefonds. De termijn waarop deze ingaat wordt nader vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

37.5 *Zienswijze*

Beperk partijen niet (incl gemeente zelf) en schrijf over energiegemeenschap, niet over (energie)coöperatie.

Reactie gemeente

De gemeente heeft in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie in 2021 uitgesproken om via een energiecoöperatie toegang tot medezeggenschap te bieden aan alle lokale bewoners

in de regio. Het college houdt er om deze reden aan vast om samenwerking met een coöperatie op te nemen in het Toetsingskader. De term energiegemeenschap is hiervoor te breed gedefinieerd.

37.6 Zienswijze

Laat de procesparticipatie de invulling van de financiële participatie vormen. Het is onduidelijk of het gestreefde minimum van de gemeente doelmatig en haalbaar is.

Reactie gemeente

De initiatiefnemers moeten handelen naar de meest recente Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. Daarin staat nu 0,4€ per MWh als ondergrens voor het gebiedsfonds genoemd. Als uitgangspunt in het Toetsingskader is verder opgenomen dat initiatiefnemers in het participatieplan op hoofdlijnen aangeven hoeveel budget ze beschikbaar stellen voor het omgevingsfonds. Daar moeten vervolgens in het participatieproces nadere afspraken over worden gemaakt die terugkomen in het definitief participatieplan. Dat zal dan in de anterieure overeenkomst terugkomen.

37.7 Zienswijze

Verwijder onjuiste referenties naar een vermeend streven naar minimaal 50% lokaal eigendom.

Reactie gemeente

De formulering waarin verwezen wordt naar het streven naar 50% is aangepast in het Toetsingskader.

37.8 Zienswijze

Maak duidelijk wat exact gemeten moet worden wanneer het gaat om geluid en waaraan wordt getoetst.

Reactie gemeente

Het college verwacht de nieuwe landelijke geluidsnormen per 1 juli 2025 vóórdat er een vergunningaanvraag is gedaan. Daarmee zal de uitwerking van die normen vanuit het Rijk komen. Voor maximaal momentaan geluid is de uitwerking afhankelijk van de toegepaste windturbines en kan deze handhavingsnorm pas na vergunningverlening operationeel gemaakt worden.

37.9 Zienswijze

Deel de aangehaalde onderzoeken en gebruik bronvermelding. Nu is niet te herleiden waar de gemeente zich op baseert.

Reactie gemeente

De meest relevante vastgestelde onderzoeken hebben een bronvermelding. Indien nodig kan de gemeente los van het Toetsingskader en de Nota van Antwoord aanvullende bronvermelding bieden.

37.10 Zienswijze

Hanteer de term Slagschaduwgevoelige gebouwen zoals gedefinieerd in Artikel 5.89b Besluit kwaliteit leefomgeving. De term ‘schaduwgevoelige gebouwen’ is onduidelijk.

Reactie gemeente

De term slagschaduwgevoelige gebouwen is nu overal gehanteerd, inclusief een nadere uitleg.

37.11 Zienswijze

Specificeer welke bron wordt gehanteerd voor de weidevogeltelling.

Reactie gemeente

Welke weidevogeltellingen uiteindelijk meegenomen moeten worden, of dat er nieuwe tellingen moeten worden uitgevoerd, is aan de provincie als bevoegd gezag voor de natuurvergunning. De initiatiefnemers moeten hiervoor dus het overleg aan gaan met de provincie.

37.12 Zienswijze

Obstakelverlichting is geen keuze van het project. Het project kan bijvoorbeeld niet afdwingen dat verlichting afgestemd wordt op een ander windpark. Schrijf dit op als voorkeur, zodat er waar mogelijk rekening mee gehouden kan worden bij gesprekken met IL&T.

Reactie gemeente

Er wordt nu met een randvoorwaarde een aanvraag van naderingsdetectie geëist. Zie verder zienswijze 4.6

37.13 Zienswijze

Sluit voor de omwonendenregeling aan bij het kader van de provincie: 800m. In de procesparticipatie kunnen aan de hand daarvan goede maatwerkafspraken worden gemaakt.

Reactie gemeente

Het kader van de provincie is voor Woerden bewust verruimd naar de directe burenen, zie figuur 2 in hoofdstuk 7a. Omdat die grens van 800 meter anders dwars over de Reijerscop kan komen te liggen. Dat zou tot gevolg kunnen hebben dat sommige burenen wel in aanmerking zouden kunnen komen en burenen 20 meter verderop niet.

37.14 Zienswijze

Werk de tabel op pagina 25 bij. Voeg als groep de grondbezitters/pachters in het zoekgebied toe. Neem in de definitie van Sociale grondvergoeding ook de pachters op. Benoem op pagina 28 ook de pachters.

Reactie gemeente

Deze aanpassing is doorgevoerd in het Toetsingskader.

Conclusie zienswijze 37

Er zijn verschillende aanpassingen gedaan in het Toetsingskader:

- Verschillende formuleringen zijn aangepast, zodat duidelijk is dat minimaal 50% lokaal eigendom randvoorwaardelijk is en meer dan 50% lokaal eigendom uitgangspunt;
 - De geluidsnormen 45 dB Lden, 39 dB Lnight, tonaal geluid en de vereisten voor een handhavingsnorm zijn nu als randvoorwaarden verwoord;
 - Er zijn ook randvoorwaarden geformuleerd voor slagschaduw, naderingsdetectie en procesparticipatie. De definitie van slagschaduwgevoelige gebouwen is uitgewerkt;
 - De tabel en bijbehorende tekst in hoofdstuk 7 is aangepast.
-

Zienswijze 38

Zienswijze van de Provincie Utrecht.

38.1 Zienswijze

Zie af van de limitering van de maximale opwek in het gebied, zodat andere gebieden in de gemeente niet in de toekomst gebruikt hoeven te worden voor het opwekken van windenergie

Reactie gemeente

De opwek is met het Afwegingskader duurzame energieopwekking uit 2021 beperkt tot maximaal 44 GWh/jaar. Dat kan alleen met 2 grote of 3 minder grote windturbines. Mocht de gemeenteraad besluiten om meer dan de voorgestelde 44 GWh/jaar mogelijk te maken, dan zijn er binnen de technische ruimte in Reijerscop in ieder geval niet meer dan 5 windturbines mogelijk volgens de gemeente.

38.2 Zienswijze

Oproep om bij verdere uitwerking van het plan rekening te houden met landschappelijke aansluiting bij windpark Rijnenburg en mogelijke plannen in de gemeente Montfoort.

Reactie gemeente

In het Toetsingskader wordt al met uitgangspunten (wensen) voorgesorteerd op de landschappelijke aansluiting bij windpark Rijnenburg. Dit is bij mogelijke plannen in Montfoort (nog) niet mogelijk. Het Toetsingskader biedt ruimte om dit te concretiseren in het proces naar vergunningverlening toe.

Conclusie zienswijze 38

Geen aanpassingen in het Toetsingskader.

Zienswijze 39

Zienswijze van een directe buur.

39.1 *Zienswijze*

De geluidsoverlast en laagfrequent geluid is in strijd met de beleving van een gezonde en veilige woonomgeving zoals ze op dit moment ervaren worden.

Reactie gemeente

Voor het vaststellen van het ontwerpbesluit Windturbinebepalingen leefomgeving in 2023 heeft het Rijk op basis van uitgebreide onderzoeken een afweging gemaakt van de hoogte van de geluidsnormen en afstandsnormen voor windturbines in relatie tot de geluidshinder voor omwonenden. Deze onderzoeken zijn beschreven in het planMER (2022). Het college volgt deze afweging.

39.2 *Zienswijze*

Slagschaduw heeft negatief effect op mens en dier. Toepassen van stilstandvoorzieningen om dit tegen te gaan roepen vragen op over financiële haalbaarheid. Er wordt gevreesd voor verwaarlozing van uitvoering van stilstandvoorziening.

Reactie gemeente

In Reijerscop wordt een strengere norm voor slagschaduw toegepast (maximaal 1 uur per jaar in plaats van 6 uur per jaar). De verwachting is dat het stilzetten van windturbines niet van grote invloed is op de businesscase van windturbines in Reijerscop. Geen van de partijen in de marktconsultatie heeft tegen deze strengere eisen geageerd. De uitvoering van de stilstandsvoorziening gebeurt automatisch en wordt regelmatig beoordeeld.

39.3 *Zienswijze*

De windturbines hebben negatieve impact op flora en fauna. Zonder grondige impactstudies is niet aan te tonen dat de ecologische gevolgen acceptabel zijn, en mogelijk blijvende negatieve gevolgen teweeg brengt voor aankomende generaties.'

Reactie gemeente

In de wet is vastgelegd dat onderzoek moet worden gedaan naar de effecten van specifieke windturbineopstellingen op de natuur. Dit gebeurt tijdens een project-m.e.r. De provincie is bevoegd gezag om dit te toetsen en voorwaarden te verbinden aan het afgeven van een natuurvergunning.

39.4 *Zienswijze*

Plaatsing van windturbines tast het karakter van het gebied aan wat negatieve gevolgen heeft op: woongenot, toeristische en recreatieve mogelijkheden en de beleving van natuur en erfgoed. Wat in strijd is met de ambitie om het landelijke en historische karakter te behouden.

Reactie gemeente

Het is onvermijdelijk dat windturbines vanwege hun grootte invloed hebben op de beleving van het landschap. Volgens het college kan de positie van de windturbines op hoger schaalniveau wel aansluiten bij landschapsstructuren, zoals de snelweg, de Oude Rijn en de Oude Wetering. Op een lager schaalniveau kan het windpark ook leiden tot toevoeging van passende landschappelijke elementen om de beleving te verbeteren.

39.5 Zienswijze

De plaatsing van windturbines leidt tot waardevermindering van onroerend goed. Dit is niet altijd gedekt door compensatieregelingen, en juridische procedures over schadevergoeding slepen vaak jaren voort.

Reactie gemeente

Inderdaad dekt de nadeelcompensatie regeling niet de volledige waardevermindering. In de Omgevingswet is opgenomen dat tot 4% waardedaling sprake is van het "normaal maatschappelijk risico", met een overgangsregeling.

39.6 Zienswijze

In Reijerscop is onvoldoende draagvlak voor plaatsing windturbines. In dit project lijkt onvoldoende gehoor gegeven te zijn aan bezwaren en alternatieve suggesties van bewoners.

Reactie gemeente

Directe burens krijgen de meeste overlast van een windpark. Dit kan ten koste gaan van lokaal draagvlak. De gemeente heeft veel aandacht gehad voor de bezwaren van omwonenden (zie denkmee.woerden.nl), maar niet aan alle bezwaren kan tegemoet worden gekomen.

39.7 Zienswijze

Bewoners hebben vaak het gevoel dat economische belangen zwaarder wegen dan leefbaarheid van hun omgeving. Dit sentiment is versterkt door een gebrek aan transparantie in de communicatie over de keuze van de locatie en de afweging van alternatieven. Het negeren van de zorgen van de gemeenschap ondermijnt de sociale cohesie in het gebied en zet de geloofwaardigheid van lokale overheden op het spel.

Reactie gemeente

Zorgen van bewoners zijn erkend en verwoord in eerdere reacties van de gemeente. De keuze voor de locatie Reijerscop is door de gemeenteraad genomen in een transparant proces en onderbouwd met openbare stukken. Het is begrijpelijk dat er een spanningsveld ontstaat tussen voor- en tegenstanders in het gebied. Hierin probeert de gemeente het goede gesprek te voeren. Hiervoor is een omgevingsmanager aangesteld.

39.8 Zienswijze

Er zijn geschiktere alternatieven voor plaatsing Windturbines. Volgens de Ladder voor Duurzame Verstedelijking moet bij grootschalige ruimtelijke ingrepen eerst gekeken worden naar binnenstedelijke of bestaande infrastructuurgebieden voordat onbebouwd land wordt aangetast. In dit geval is niet aannemelijk gemaakt dat deze analyse zorgvuldig is uitgevoerd.

Reactie gemeente

Er is in 2022 door de gemeente een zorgvuldige afweging gemaakt tussen twee mogelijke locaties voor grootschalige windturbines als bijdrage aan de invulling van de opgave van de Regionale Energie Strategie. Binnenstedelijke gebieden zijn daarbij in Woerden niet aan de orde vanwege onder andere de geluidscontouren. Ook is bestaande infrastructuur beschouwd. De provincie heeft op basis van een planMER deze mogelijke locaties in Woerden bevestigd. Daarbij

zijn ook de opvattingen betrokken van ongeveer 7000 mensen uit de provincie Utrecht (Inwonersraadpleging windenergie provincie Utrecht, december 2023).

39.9 *Zienswijze*

Focus op wind op zee of kleinere windturbines bij industrieterreinen.

Reactie gemeente

Wind op zee heeft een eigen doelstelling, naast de Regionale Energie Strategie voor duurzame energieopwekking op land. Deze dienen beide ingevuld te worden, waarbij de gemeente haar bijdrage levert aan het regionale bod. Kleinere windmolens zoals erfmolens kunnen hier een beperkte bijdrage aan leveren. De gemeente is daarvoor namelijk afhankelijk van lokale initiatiefnemers. Tot op dit moment zijn er 10 vergunningen verleend voor erfmolens, terwijl er duizenden erfmolens nodig zijn om de opwek van één grote windturbine te evenaren.

39.10 *Zienswijze*

Het woon- en leefklimaat van Reijerscop wordt aangetast. De integrale beoordeling hiervan had veel zwaarder moeten wegen in het toetsingskader.

Reactie gemeente

In het Toetsingskader zijn veel extra eisen opgenomen ter bescherming van het woon- en leefklimaat van Reijerscop. Een beperkt aantal windturbines, een strengere opruimplicht, een handhavingsnorm voor momentaan geluid, een strengere slagschaduwnorm dan landelijk voorgesteld, het aanvragen van naderingsdetectie tegen knipperlichten, extra veiligheidseisen en diverse participatie-eisen zijn hier de belangrijkste voorbeelden van.

39.11 *Zienswijze*

Door het enorme gewicht van de potentiële windturbines evenals het aanzienlijke geweld aan krachten welke vrijkomen bij elke draaiing kan de indiener niet op fatsoenlijke wijze blijven wonen op deze locatie.

Reactie gemeente

Er is door Deltares onderzoek gedaan naar de effecten van trillingen door windturbines, waaronder in Waddinxveen (december 2022). Hieruit blijkt dat trillingen zich tot enkele honderden meters uitbreiden, of het nu trillingen door windturbines betreft of van vrachtwagens op wegen. De windturbines komen op minstens 500 meter van een woning. De woning van de indiener bevindt zich waarschijnlijk op een afstand van bijna 1000 meter van de beoogde windturbines in Reijerscop. Het gestelde lijkt dan ook niet goed onderbouwd of te verwachten.

39.12 *Zienswijze*

De kosten van windenergieprojecten worden vaak onderschat en de baten onrealistisch hoog. Omwonenden zitten met de negatieve gevolgen, terwijl energiedoelen mogelijk niet behaald worden.

Reactie gemeente

Er worden geen referenties gegeven voor deze stellingen en de gemeente herkent deze ook niet.

39.13 Zienswijze

Zonder duidelijke garanties over de financiële haalbaarheid en de verdeling van baten en lasten kan het toetsingskader niet verantwoord worden vastgesteld.

Reactie gemeente

Het vaststellen van het Toetsingskader is niet afhankelijk van garanties over de financiële haalbaarheid. Banken toetsen als voornaamste investeerders de financiële haalbaarheid van een windpark vóórdat gebouwd wordt. In het Toetsingskader geeft de gemeente aan waar investeerders rekening mee moeten houden bij het maken van hun plannen.

39.14 Zienswijze

Stel het Ontwerp Toetsingskader in huidige vorm niet vast.

Reactie gemeente

Het Toetsingskader is inmiddels aangepast naar aanleiding van de zienswijzen.

39.15 Zienswijze

Het wordt cruciaal geacht dat er bij de heroverweging van de plannen meer prioriteit wordt gegeven aan de bescherming van het unieke, landelijke karakter van Reijerscop en het welzijn van haar bewoners.

Reactie gemeente

De gemeente heeft in 2022 besloten om in Reijerscop windenergie mogelijk te maken, en is niet van plan dit te heroverwegen.

39.16 Zienswijze

Er wordt gepleit voor een transparant en participatief proces waarin zowel de zorgen van omwonenden als de mogelijke alternatieven zorgvuldig worden onderzocht en afgewogen.

Reactie gemeente

De zorgen van omwonenden van Reijerscop zijn erkend in het participatieproces dat door de gemeente al is uitgevoerd. Mogelijke alternatieven voor windturbines in Reijerscop zijn eerder onderzocht en worden niet nogmaals afgewogen.

Conclusie zienswijze 39

Geen aanpassingen in het Toetsingskader.
